

**Pyhiinvaellus
Köyliöön s.11**

**Markus Mäkelä
– en musikalisk
mångsysslare s.12**

**Vapaudesta uskoa,
opettaa ja julistaa s.14**

**Paavi Franciscus
avasi "rukous-
maratonin"
s. 6**

FIDES

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 4 • 7.5.2021

**Autuas
Carlo Acutis:
Kirje nuorelle
miehelle s. 8**

Uutisia • Oremus • Artikkeleita • Nuoret • På svenska • Caritas • Ohjelmat

Pääkirjoitus

Pyhä Maria, hyvän avun äiti, rukoile puolestamme

Toukokuu on kirkon perinteessä autuaalle Neitsyt Marialle pyhitetty kuukausi. Tänä vuonna samaan aikaan kirkko viettää pyhän Joosefin juhluvuotta (ks. esim. Fides 3/2021, s. 14-15) sekä Amoris laetitia -perhevuotta (ks. esim. Fides 1/2021, s. 28). Siinä on pyhää perhettä kerrakseen. Kuinka osuvasti kaikki sopiikaan yhteen! Ja kuinka helppoa tähän kaikkeen onkaan osallistua, kun vielä otetaan vastaan paavi Franciscuksen kutsu rukoilla toukokuussa joka päivä ruusukkoa yhdessä maailmanlaajuisen verkoston kanssa (ks. tämän lehden s. 6-7).

Jo yli vuoden jatkuneen koronaepidemian aikana me olemme joutuneet pysymään omissa kuplissamme ja kirkossa käynti on vaikeutunut merkittävästi tai ollut melkein katkolla. Siksi on hyvä etsiä ja käyttää hyväksi kaikkia niitä kanavia, joiden kautta uskomme yhteisöllistä ulottuvuutta voi ylläpitää ja jopa vahvistaa. Messun seuraaminen netissä on ollut ravitsevaa silloinkin, kun lähetyksen tekninen taso on ollut heikkoa – niin voimakas on hengellinen janomme. Tekniikkaan kannattaisi jatkossa kuitenkin panostaa, koska lähetyksen laadukkuutta nostamalla voitaisiin löytää yhä enemmän seuraajia. Seurakunnista löytyisi varmasti myös vapaaehtoisia auttamaan käytännön sujuvuudessa. Siinä merkityksessä on hyvä vaikka tutustua Os- lon ja Trondheimin katedraalien striimeihin osoitteessa katolsk.no.

Mutta voi etäyhteyksien avulla tehdä muutakin. Tärkeä henkireikä monille katolilaisille voisi olla avoimen keskusteluyhteyden löytäminen toisten seurakuntalaisten tai vaikka pappien ja sisartenkin kanssa verkkokokousohjelmien avulla (Meet, Zoom, Team). Miksei kirkkokahveja voisi pitää etänä? Pystytäänhän opetustakin antamaan ja erilaisia kursseja pitämään etäyhteyksin.

Mikään ei tietenkään korvaa kirkossa käymistä ja messuun ja muihin sakramentteihin osallistumista paikan päällä. Katolinen elämämme on luonteeltaan sakramentaalista. Eläksämme täysipainoista hengellistä elämää me tarvitsemme sakramentteja, ennen kaikkea rippiä ja eukaristiaa. Silloinkin, kun messuun ei pääse, sakramentteja voi pyytää seurakunnasta.

Omistakaamme tämä toukokuu todellakin Neitsyt Marialle ja katso- kaamme luottavasti pyhän perheen, Jeesuksen, Marian ja Joosefin puoleen. Paavin sanoin: "Hyvän avun äiti, ota meidät viittasi huomaa ja suojele meitä, tue meitä koettelemuksen hetkinä ja sytytä sydämiimme toivon ja tulevaisuuden valo."

M. Tervaportti

Ajankohtaista

Helsingin hiippakunnan koronaohjeet 22.2.2021 alkaen

Epidemian aikana on annettu vapaus- tus sunnuntaivelvollisuudesta, tosin velvollisuus pyhittää lepöpäivä on edelleen voimassa. Vaikka messussa käyminen on tärkeä hengellinen aarre, on toivottavaa, että tässä tilanteessa messuja seurattaisiin lähinnä etäyhteyksien avulla.

Uskonnonharjoittaminen eli esimerkiksi messussa käyminen on mahdollista myös uuden tartuntatautilain perusteella, kunhan estetään lähikontaktien muodostuminen. Siksi kaikissa kirkkoissa on erikseen osoitettava käytettävissä olevat paikat. Perhekuntien välissä on oltava koko ajan vähintään kahden metrin turvavälit.

Jokaisessa seurakunnassa on aktiivisesti valvottava, ettei kirkkoon pääse enempää ihmisiä kuin turvavälit sallivat. Kaikissa tilaisuuksissa on maskipakko. Jos messuihin on ilmoittautumisjärjestelmä, on myös hyvä huomioida, ettei itse varaa montaa messua kerralla, jotta mahdollisimman moni uskova saisi siihen mahdollisuuden.

Opetus- ja muita tilaisuuksia järjestettäessä seurataan AVI:n tai kunnan ohjeita.

Jokaisessa kirkossa ja kaikissa tilaisuuksissa on oltava hygieniahjeistukset ja mahdollisuus käsien puhdistamiseen tai desinfioimiseen. Messujen välissä tilat ja pinnat on puhdistettava.

isä Marco Pasinato
Hiippakunnan asiainhoitaja

FIDES

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad

Vuosi 2021
84. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

2021	No	dl	ilm.	vko
	1	11.1.	22.1.	3
	2 P	15.2.	26.2.	8
	3	22.3.	1.4.	13
	4	26.4.	7.5.	18
	5 P	31.5.	11.6.	23
	6	26.7.	6.8.	31
	7 P	23.8.	3.9.	35
	8	27.9.	8.10.	40
	9	1.11.	12.11.	45
	10 P	6.12.	17.12.	50

Painettu paperilehti (P) 4 kertaa vuonna 2021, muut digiversiona verkossa osoitteessa fides.katolinen.fi

Toimitus / Redaktion

Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio I B
00140 Helsinki

Puh./tel. 09-6129470

E-mail fides@katolinen.fi

Internet fides.katolinen.fi

Ilmestyy 10 kertaa vuonna 2021, joista 4 lehteä paperisena. Postituksen hinta 20 €, ulkomaille 25€. Utkommer med 10 nummer årligen, 4 tryckta, 6 online. Prenumeration 20 €, till utlandet 25 €.

Tilausmaksut laskutetaan tilauksen tehneiltä sähköpostilla tai paperisella laskulla.

Osoitteenmuutokset
info@katolinen.fi tai
katolinen.fi/osoitteet

Vapaaehtoinen lehtimaksu:

Voit halutessasi maksaa irtonumerosta 5 € tai muun sopivan summan. Tämän maksun voi maksaa tilille FI37 2219 3800 0043 24 (NDEAFIHH) käyttämällä viitenumeroa 70072, tai Nordea Siirto-ohjelmalla käyttämällä oheista QR-koodia.

Sisällys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia ja ajankohtaista
- 4 Paavin viesti pääsiäisenä: Jeesus on elossa, tässä ja nyt
- 5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 6 Ruusukko pandemian päätymisen puolesta
- 8 Autuas Carlo Acutis:
Kirje nuorelle miehelle
- 12 Markus Mäkelä
– en musikalisk mångsysslare
- 14 Vapaudesta uskoa,
opettaa ja julistaa
- 16 Marian katse – katse Mariaan
- 17 Katolska kyrkans exit plan
gällande Covid-19
- 18 Caritas-kuulumisia
- 19 Ilmoituksia
- 20 Seurakunnat ja ohjelmat
- 24 Covid-19 ohjeet messuihin

Kannen kuva: Autuas Carlo Acutis, artikkeli sivuilla 8-11.

Uutisia ja ajankohtaista

Pohjoismaiden perhepäivät järjestettäneen sittenkin

Pohjoismaiden piispaikokous on päättänyt alustavasti siirtää vuoden 2020 toukokuussa Norjan Haugetunissa pidettäväksi suunnitellut Pohjoismaiden katoliset perhepäivät vuoden 2022 keväälle. Perhepäivien suunnitelmat vahvistetaan viimeistään tulevana syksynä, jolloin alkanee samalla myös ilmoittautuminen tapahtumaan.

Perhepäivien teemaksi oli alun perin valittu "Rakkaus perheessä – kirkon voimavara". Näillä näkymin perhepäivät pidettäisiin 26.-29. toukokuuta 2022 Haugetunissa. Pian tämän jälkeen järjestetään

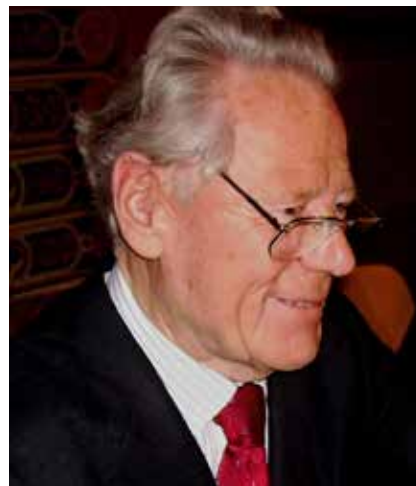

myös Roomassa Amoris laetitia -perhevuoden päätöstapahtuma.

Pohjoismaiden katolisia perhepäiviä on järjestetty aikaisemmin jo kahdesti, vuonna 2010 Jönköpingissä Ruotsissa ja vuonna 2015 Kööpenhaminassa. Sinne kutsutaan katolisia perheitä kaikkialta Pohjoismaista. Kielitaidoksi riittää skandinaviska tai englantia.

KATT

Kiistanalainen teologi Hans Küng on kuollut

Vuonna 1928 syntynyt sveitsiläinen teologi Hans Küng on kuollut. Küng vihittiin papiksi vuonna 1954 ja hän väitelti tohtoriksi kolme vuotta myöhemmin katolisten ja reformoitujen kristittyjen lähentymisestä vanhurskauttamisopissa. Hänestä tuli Tübingenin yliopiston katolisen teologian tiedekunnan professori vuonna 1960, ja hän toimi asiantuntijana Vatikaanin II kirkolliskokouksessa yhdessä myös tulevan paavin Benedictus XVI:n kanssa.

Hans Küng syventyi uskontojen historiaan ja tuli tunnetuksi joidenkin katolisen opin kohtien arvostelijana. Hän muun muassa vastusti Vatikaanin I kirkolliskokouksessa määriteltyä oppia paavin erehtymättömyydestä eikä esimerkiksi tukenut kirkon näkemystä selibaatista, naispappeudesta, ehkäisystä ja eutanasiasta.

Küngin näkemykset johtivat lopulta siihen, että Uskonopin kongregaatio eväsi hänen oikeutensa opettaa katolista teologiaa, mutta hän kuitenkin jatkoi työtä Tübingenin yliopistossa ekumeenisen teologian emeritusprofessorina. Kun kardinaali Ratzinger oli valittu paaviksi vuonna 2005, hän tapasi vanhan kollegansa Küngin "ystävällisessä ilmapiirissä", jossa ei kuitenkaan tavoiteltu yhteisymmärrystä kirkon opetusviran sisällöstä. Vatikaanin lehdistöosaston tiedotteen mukaan keskustelu käytiin etupäässä Küngin myöhemmistä kiinnostuksen kohteista, varsinkin maailmanneetoksesta (Weltethos) sekä luonnontieteiden ja kristillisen uskon välisestä vuoropuhelusta.

Rauha hänen sielulleen.

KATT

Paavin viesti pääsiäisenä 2021: Jeesus on elossa, tässä ja nyt

Pääsiäisyön vigiliassa paavi Franciscus saarnasi uuden alun mahdollisuudesta ja arjen armosta. Pääsiäissunnuntaina hän antoi perinteisen Urbi et Orbi -siunauksen ja kehotti kärsiviä etsimään turvaa Jeesuksen haavoista.

Pääsiäisen juhllisuuksia leimasi Vatikaanissa tänäkin vuonna koronaepidemia. Valtavaan Pyhän Pietarin basilikaan ei pääsyt kuin hyvin rajoitettu määrä ihmisiä. Pääsiäisyönä paavi kuitenkin muistutti rohkaisevasti saarnassaan, että "[a]ina on mahdollista aloittaa alusta". Hän kehotti uskovia näinä pandemian pimeinä kuukausina kuuntelemaan "ylösnoussutta Herraa, joka kutsuu meitä aloittamaan uudelleen".

Pyhä isä totesi saarnassaan niin ikään, että joillekuille Jeesus näyttäytyy "kaukaisena lapsuudenystävänä", johon liittyy ehkä kauniita muistoja mutta joka "ei kosketa minua enää". Paavin mukaan on uskallettava lähteä uudestaan ylösnouseen matkaan ja annettava Jumalan yllättää. "Jeesus on elossa, tässä ja nyt."

Kolmanneksi paavi muistutti, ettei Kristuksen rakkaus tunne rajoja ja että hän on läsnä kaikissa elämäntilanteissamme. Hän kutsuu meitäkin ylittämään rajoja ja ennakkoluuloja sekä löytämään uudelleen "arjen armon".

Pääsiäispäivän Urbi et orbi -siunausta edeltävässä puheessaan paavi Franciscus viittasi kirkon julistukseen: "Kristus nousi kuolleista". Tämä julistus ei ole taikasana, joka panisi lopun kaikille maailman ongelmille. Silti julistus on todellinen ja koskee oikeaa ihmistä: Jeesusta, joka ristiinnaulittiin Pontius Pilatuksen aikana. Se antaa toivon, joka ei petä.

Paavi Franciscus nosti esiin ristiinnaulitun ja ylösnoussleen Jeesuksen haavat, jotka ovat pysyviä merkkejä hänen rakkaudestaan meitä kohtaan. "Kuka tahansa hengen tai ruumiin koettelemuksista

kärsivä voi löytää turvan näistä haavoista", paavi sanoi. Ylösnoussut Kristus on toivo sairaille, pandemiasta kärsiville, sekä niille, jotka ovat menettäneet rakkaansa.

Pyhä isä kiinnitti huomiota moniin vaikeuksista kärsiviin maihin. Ensin hän mainitsi nimeltä Haitin. Hän kiitti Jordaniaa ja Libanonia anteliaisuudesta syyrialaisten pakolaisten vastaanottamisessa. Paavi kiinnitti huomiota myös Jemenin ja Libyan kriiseihin sekä Nigerian väkivaltaisuuksiin. Maininnan saivat myös Uk-

rainan ja Vuoristo-Karabahin konfliktit. "Maailmassa on edelleen liikaa sotia ja väkivaltaa!"

Puheensa lopussa paavi totesi, että kaikkien vaikeuksien keskellä on muistettava, että Kristuksen haavat parantavat meidät ja että hyväksymällä ristin Kristus on antanut merkityksen kärsimyksillemme. Lopuksi paavi Franciscus toivotti kaikille "hyvää, pyhää ja rauhallista pääsiäistä"

KATT / Vaticannews

Muistakaa hiippakuntaa perinnönjaossanne

Hiippakuntamme jäsenmäärä on moninkertaistunut ja kansainvälistynyt. Tämä on rikkaus, mutta myös jatkuvasti kasvava kustannus. Hiippakunnan talous on alijäämäinen. Kehotamme teitä rukoilemaan hiippakunnan puolesta, mutta myös konkreettisesti auttamaan taloudellisesti. Meillä ei päinvastoin kuin kansankirkoilla ole oikeutta periä jäsenmaksua verotuksen yhteydessä. Yksi erinomainen tapa tukea kirkkoa on perinnönjakoa suunniteltaessa ottaa hiippakunta huomioon merkittävälläkin tavalla. *Hiippakunnan talousneuvosto*

Katolinen kirkko Suomessa / Taloustoimisto TILINRO: FI37 2219 3800 004324

Sunnuntait ja juhlapyhät

9.5. pääsiäisen 6. sunnuntai (II)

1L Ap.t. 10:25-26, 34-35, 44-48
Ps. 98:1, 2-3ab, 3cd-4. – vrt. 2b
2L 1. Joh. 4:7-10
Ev. Joh. 15:9-17

13.5. Herran taivaaseenastuminen – Helatorstai, juhlapyhä, velvoittava

1L Ap.t. 1:1-11
Ps. 47:2-3, 6-7, 8-9. – 6
2L Ef. 4:1-13 tai 2L Ef. 4:1-7, 11-13
Ev. Mark. 16:15-20

Toinen lukukappale voidaan valita myös vuoden A kirjasta: Ef. 1:17-23.

16.5. pääsiäisen 7. sunnuntai (III)

1L Ap.t. 1:15-17, 20a, 20c-26
Ps. 103:1-2, 11-12, 19-20ab. – 19a
2L 1. Joh. 4:11-16
Ev. Joh. 17:11b-19

Helluntai, juhlapyhä

22.5. lauantai, illalla helluntaiaaton iltamessu

1L 1. Moos. 11:1-9 tai 1L 2. Moos. 19:3-8a, 16-20b tai 1L Hes. 37:1-14 tai 1L Joel 3:1-5
Ps. 104:1-2a, 24+35c, 27-28, 29bc-30. – 30
2L Room. 8:22-27
Ev. Joh. 7:37-39

23.5. helluntaisunnuntai

1L Ap.t. 2:1-11
Ps. 104:1ab+24ac, 29bc-30, 31+34. – vrt. 30
2L Gal. 5:16-25
Ev. Joh. 15:26-27, 16:12-15

Toinen lukukappale ja evankeliumi voidaan valita myös vuoden A kirjasta: 1. Kor. 12:3b-7, 12-13; Joh. 20:19-23.

Kirkkovuoden tavallinen aika

27.5. torstai, Jeesus Kristus, ylimmäinen ja iankaikkinen pappi, juhla

1L Jer. 31:31-34 tai 1L Hepr. 10:11-18
Ps. 110:1, 2, 3. – 4bc
Ev. Mark. 14:22-25

30.5. kirkkovuoden 9. sunnuntai – Pyhä Kolminaisuus, juhlapyhä (I)

1L 5. Moos. 4:32-34, 39-40
Ps. 33:4-5, 6+9, 18-19, 20+22. – 12b
2L Room. 8:14-17
Ev. Matt. 28:16-20

31.5. maanantai, Neitsyt Marian käynti Elisabetin luona, juhla

1L Sef. 3:14-18 tai 1L Room. 12:9-16b
Ps. Jes. 12:2-3, 4bcd, 5-6. – 6b
Ev. Luuk. 1:39-56

6.6. kirkkovuoden 10. sunnuntai – Kristuksen pyhän ruumiin ja veren juhla, juhlapyhä (II)

1L 2. Moos. 24:3-8
Ps. 116:12-13, 15+16bc, 17-18. – 13
2L Hepr. 9:11-15
Ev. Mark. 14:12-16, 22-26

Rukouksen apostolaatti

Toukokuun 2021 rukouksen apostolaatin palsta

Wilfrid Stinissen kommentoi kauniisti tarinaa, jonka Jeesus kertoi rikkaasta miehestä pyhän Luukkaan evankeliumissa. ”Luostari-perinteessä on vanha sääntö, joka sanoo: ’Minkä munkki hankkii, sen hankkii luostari’. Jos antaa lahjan munkille tai nunnalle, se ei pysähdy häneen, vaan se virtaa eteenpäin ja tulee koko yhteisön hyväksi. Minkä luostariyhteisö saa, ei myöskään saa pysähtyä siihen, vaan sen täytyy virrata yli yhteisön rajojen ja laajeta. Niin kauan kuin en ole halukas antamaan omaani, en voi oikeasti iloita siitä, mitä minulla on. Vasta sitten, kun asia menee eteenpäin, se voi tehdä minut onnelliseksi.”

Tässä kuussa rukoilemme, että talouselämän edustajat ja hallitukset työskentelisivät yhdessä säädelläkseen rahoitusmarkkinoita ja suojellakseen kansalaisia niiden vaaroilta. Kun rukoilemme ”Anna meille tänä päivänä jokapäiväinen leipämme...” meidän on pyydettävä Jumalalta kaikkea, mitä elämässä tarvitsemme. Köyhät ymmärtävät sen usein paremmin kuin rikkaat. Ongelma on se, että ihmiset ovat usein ahneita, haluavat kaiken itselleen ja jättävät toiset kärsimään nälkään.

Jokapäiväisen leipämme pyytäminen tekee meistä ihmisiä, jotka odottavat saavansa taivaallisen Isänsä hyvyydestä kaiken, myös elämälle välttämättömät aineelliset ja hengelliset lahjat. Yksikään kristitty ei voi lausua tätä pyyntöä ajattelematta omaa todellista vastuutaan niistä maailman ihmisistä, joilla ei ole edes kaikkein välttämättömintä.

Leivän puutteeseen voi kuolla, mutta kuolla voi myös siksi, että on saanut pelkkää leipää. Siksi äiti Teresa sanoi: ”On olemassa pelkkää leivän nälkää, mutta on myös rakkauden, hyvyyden ja vastavuoroisen huomion nälkää – ja tätä on suuri köyhyys, josta tämän päivän ihmiset niin paljon kärsivät”.

isä Stanislaw Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Toukokuu – Yleinen

- Rukoilemme, että talouselämän edustajat ja hallitukset työskentelisivät yhdessä säädelläkseen rahoitusmarkkinoita ja suojellakseen kansalaisia niiden vaaroilta.

Maj – Universell

- Vi ber att regeringar och ekonomiskt ansvariga arbetar tillsammans för att reglera finanssektorn och skydda medborgarna från dess risker.

Kesäkuu – Lähetystyö

- Rukoilemme nuorten puolesta, jotka valmistautuvat avioliittoon kristillisen yhteisönsä tukemina, jotta he kasvaisivat, rakkaudessa, uskollisuudessa ja kärsivällisyydessä.

Juni – Evangelisation

- Vi ber att de unga som förbereder sig för äktenskap, med stöd av sina församlingar, kan växa i kärlek, generositet och trofasthet.

Ruusukko pandemian päättymisen puolesta

RUKOUS

Paavi Franciscus avasi lauantaina 1. toukokuuta Pietarinkirkossa kuukauden kestävän ”rukousmaratonin”, jossa rukoillaan ruusukkorukousta koronaviruspandemian päättymisen puolesta. Maratonin teema on ”kirkko rukoili lakkaamatta Jumalaa” (vrt. Ap.t. 12:5). Siihen osallistuu 30 mariaanista pyhäkköä ympäri maailman, jotka kukin vuorollaan johtavat ruusukkorukouksen. Sitä on mahdollista seurata mm. Vatican News-sivun ja Vatikaanin Facebook- ja YouTube-kanavien kautta joka päivä Suomen aikaa klo 19. Maraton päättyy 31. toukokuuta, jolloin paavin johdolla rukoillaan ruusukko Vatikaanin puutarhassa.

Paavin rukous ennen ruusukkorukousta:

Tämän Neitsyt Marialle omistetun kuukauden alussa yhdyimme rukoukseen kaikkien maailman pyhäkköjen, uskovien ja kaikkien hyvän tahdon ihmisten kanssa uskoaksemme pyhän äitimme käsiin koko ihmiskunnan, jota tämä pandemian aika on raskaasti koetellut.

Jokaisena toukokuun päivänä uskomme sinulle, laupeuden äidille, ne lukemattomat ihmiset, joita virus on koskettanut ja jotka jatkuvasti kärsivät sen seurauksis-

ta: menehtyneet veljemme ja sisaremme; perheet, jotka kokevat kärsimystä ja epävarmuutta tulevaisuudesta; sairaat; lääkärnit, tiedemiehet, sairaanhoitajat, jotka ovat etulinjassa tässä taistelussa; vapaaehtoiset; kaikki ammattilaiset, jotka ovat antaneet arvokkaan palveluksensa toisten hyväksi; surevat ja kärsivät ihmiset ja ne, jotka hymyllään ja rohkaisevilla sanoiltaan ovat tuoneet lohtua sitä tarvitseville; ne – varsinkin naiset – jotka ovat kärsineet kotiväkivallasta pakkosulun aikana, ja ne, jotka kaipaavat paluuta normaaliin elämänrytmiin.

Hyvän avun äiti, ota meidät viittasi huomaa ja suojele meitä, tue meitä koettelemuksen hetkinä ja sytytä sydämiimme toivon ja tulevaisuuden valo.

Ruusukkorukouksen päätteeksi paavi rukoili tämän vuonna 2020 laatimansa rukouksen:

Sinun turviisi pakenemme, pyhä Jumalansynnyttäjä. Nykyisessä murheellisessa tilanteessa, kun koko maailmassa vallitsee kärsimyksen ja ahdistuksen henki, me pakenemme sinun luoksesi, Jumalan ja meidän äitimme, ja etsimme turvaa sinun suojeluksestasi.

Neitsyt Maria, käännä laupiaat silmäsi meidän puoleemme tämän koronapandemian aikana. Lohduta niitä, jotka surevat ja itkevät kuolleita rakkaitaan; joskus heidät on haudattu tavoilla, jotka tuottavat sielullemme tuskaa. Tue niitä, jotka

Pyhä isä

ovat huolissaan sairastuneista läheisistään, mutta eivät pääse heidän luokseen, jotta tauti ei pääsisi leviämään. Anna luottamusta niille, jotka ovat huolissaan tulevaisuuden epävarmuudesta ja vaikutuksista talouteen ja työllisyyteen.

Jumalan ja meidän äitimme, rukoukset puolestamme Jumalaa, kaiken armon Isää, että tämä suuri kärsimys loppuisi ja että jälleen koittaisi toivon ja rauhan aika. Ano jumalalliselta Pojaltasi, niin kuin Kaanassa, että sairaiden ja uhrien perheet saisivat lohdutusta ja heidän sydämensä vahvistuisivat uudella luottamuksella.

Suojele lääkäreitä, hoitajia, terveydenhoitoalan työntekijöitä ja vapaaehtoisia, jotka ovat tämän hätätilan etulinjassa ja riskeeraavat oman henkensä pelastaakseen toisia. Tue heidän sankarillista toimintaansa ja anna heille voimaa, hyvyyttä ja terveyttä myös jatkossa.

Ole lähellä niitä, jotka auttavat sairaita päivin ja öin, ja pappeja, jotka huolehtiessaan sieluista yrittävät auttaa ja tukea kaikkia evankeliumille uskollisina.

Pyhä Neitsyt, valaise niiden miesten ja naisten mielet, jotka tekevät tieteellistä tutkimusta, että he löytäisivät tehokkaita ratkaisuja tämän viruksen voittamiseksi. Tue kansojen johtajia, niin että he viisaasti, huolehtien ja anteliaasti auttaisivat niitä, joilta puuttuvat välttämättömät elämän edellytykset, ja että he tekisivät yhteiskunnallisia ja taloudellisia suunnitelmia kaukonäköisesti ja solidaarisesti.

Kaikkeinpyhin Maria, herätä omatuntonomme, jotta valtavat varat, joita käytetään aseiden kehittämiseen ja hankkimiseen, käytettäisiin sen sijaan edistämään tehokasta tutkimusta, jonka avulla voidaan estää vastaavien tragedioiden syntyminen tulevaisuudessa.

Rakas äiti, auta meitä ymmärtämään, että me kaikki olemme yhden suuren perheen jäseniä, ja tunnustamaan se side, joka meitä yhdistää, niin että me veljeyden ja solidaarisuuden hengessä voisimme lievittää köyhyydestä ja hädästä syntyviä ongelmia. Tee meistä vahvoja uskossam-

Paavin ruusukkomaraton

Pyhäköt ja rukousaiheet

1. toukokuuta: Pyhän Pietarin basilika: Rukous sairaiden puolesta paavi Franciscuksen johdolla.
1. toukokuuta: Walsinghamin Neitsyt Maria (Englanti): Kuolleiden puolesta.
2. toukokuuta: Jeesus-Vapahtajan ja Maria-äidin pyhäkkö (Nigeria): Niiden puolesta, joilla ei ollut mahdollisuus sanoa jäähyväisiä kuoleville.
3. toukokuuta: Czestochowa (Puola): Sairaiden puolesta.
4. toukokuuta: Herran ilmoittamisen basilika (Pyhä maa): Raskaana olevien puolesta.
5. toukokuuta: Ruusukon Neitsyt Marian pyhäkkö (Etelä-Korea): Lasten ja nuorten puolesta.
6. toukokuuta: Aparecidan Neitsyt Maria (Brasilia): Nuorten ihmisten puolesta.
7. toukokuuta: Rauhan ja hyvän matkan Neitsyt Marian pyhäkkö eli Antipolon katedraali (Filippiinit): Perheen puolesta.
8. toukokuuta: Lujánin Neitsyt Maria (Argentiina): Viestinnän parissa työskentelevien puolesta.
9. toukokuuta: Loreton Neitsyt Maria (Italia): Vanhusten puolesta.
10. toukokuuta: Knockin Neitsyt Maria (Irlanti): Liikuntarajotteisten puolesta.
11. toukokuuta: Banneux'n Neitsyt Maria (Belgia): Köyhien ja taloudellisissa vaikeuksissa olevien puolesta.
12. toukokuuta: Afrikan Neitsyt Maria (Algeria): Toivonsa menettäneiden yksinäisten ihmisten puolesta.
13. toukokuuta: Pyhän ruusukon Neitsyen pyhäkkö (Portugali): Vankien puolesta.
14. toukokuuta: Terveyden Neitsyt Maria (Intia): Tutkijoiden ja lääketieteen tutkimuslaitosten puolesta.
15. toukokuuta: Maria, rauhan kuningatar (Bosnia-Hertsegovina): Siirtolaisten puolesta.
16. toukokuuta: Pyhän Marian katedraali (Sydney, Australia): Väkivallan ja ihmiskaupan uhrien puolesta.
17. toukokuuta: Perisyntymän sikiämisen basilika (Washington, D.C., USA): Kansainvälisten järjestöjen johtajien puolesta.
18. toukokuuta: Lourdesin Neitsyt Maria (Pariisi, Ranska): Sairaanhoidajien ja lääkäreiden puolesta.
19. toukokuuta: Neitsyt Marian kodin pyhäkkö (Meryem Ana, Turkki): Sodassa olevien ja maailmanrauhan puolesta.
20. toukokuuta: Cobren laupeuden Neitsyt Maria (Kuuba): Farmaseuttien ja terveydenhuoltohenkilöstön puolesta.
21. toukokuuta: Nagasakin Neitsyt Maria (Japani): Sosiaalityöntekijöiden puolesta.
22. toukokuuta: Montserratin Neitsyt Maria (Espanja): Vapaaehtoistyötä tekevien puolesta.
23. toukokuuta: Capin Neitsyt Maria (Kanada): Poliisien, sotilaiden ja palomiesten puolesta.
24. toukokuuta: Paikkaa ei määritetty. Avainammateissa työskentelevien puolesta.
25. toukokuuta: Ta'Pinun kansallinen pyhäkkö (Malta): Opettajien, oppilaiden ja opetusalan avustajien puolesta.
26. toukokuuta: Guadalupen Neitsyt Marian pyhäkkö (Meksiko): Työläisten ja yrittäjien puolesta.
27. toukokuuta: Pochaivin Jumalanäiti (Ukraina): Työttömien puolesta.
28. toukokuuta: Altötting Neitsyt Marian pyhäkkö (Saksa): Piispojen, pappien ja diakonien puolesta.
29. toukokuuta: Libanonin Neitsyt Maria (Libanon): Avioparien puolesta.
30. toukokuuta: Pompeijin ruusukon Neitsyt Maria (Italia): Kirkon puolesta.
31. toukokuuta: Vatikaanin puutarha (Vatikaani): Rukous sen puolesta, että pandemia päättyisi ja me voisimme palata takaisin töihimme.

me, kestäviä palvelualltiudessaamme ja anna meidän aina pysyä vahvoina rukouksessa.

Maria, murheellisten lohduttaja, ota huomaasi kaikki hädässä olevat lapsesi ja rukoukset, että Jumala ojentaisi kaikkivaltiaan kätensä ja vapauttaisi meidät tästä kauhistuttavasta pandemiasta, niin että

elämä voisi jatkaa rauhallisesti normaalia kulkuaan. Sinun puoleesi, joka loistat matkallamme pelastuksen ja toivon merkinä, me nyt käännyimme, oi lempeä, oi uskollinen, oi ihana Neitsyt Maria. Aamen.

Franciscus

Artikkeleita

U S K O N E L Ä M Ä

Tämä on kirje Sinulle, nuori mies aikuisuuden kynnyksellä. Sinulle, joka ehkä jo olet uskova sekä Sinulle, jota uskonasiat eivät voisi vähemmän kiinnostaa. Minulla on Sinulle tärkeää asiaa. Älä säikähdä! En tuo Sinulle huonoja uutisia tai moitteita. Haluan jakaa Sinulle parasta mitä tiedän. Haluan pyytää Sinut mukaan ihmeellisimpään mahdolliseen seikkailuun!

Mietin, oletko ymmärtänyt, kuinka ainutlaatuinen ja arvokas olet? Varmasti olet jollain tasolla – niinhän koulussakin opetetaan, että jokaisella ihmisellä on ihmisarvo ja ihmisoikeudet. Ja se on tosi hienoa! Mutta oletko miettinyt, mihin ne ihmisoikeudet oikeastaan perustuvat? Ne eivät voi vain "roikkua ilmassa" – olla olemassa perustumatta mihinkään. Jos ne ovat totta, täytyy olla vielä syvempi taso, se taso, joka luo perustan myös ihmisoikeuksille ja ehdottomalle ihmisarvolle. Siitä haluaisin jutella kanssasi tämän kirjeen kautta.

Autuas Carlo Acutis:

Kirje nuorelle miehelle

Syvempi taso

Me katolilaiset ajattelemme, että se syvempi taso on itse Jumala. Ikuinen, ääretön Jumala. Jumala vastaa kysymykseen, miksi on olemassa jotain sen sijaan, että ei ole mitään. Kaikki, mikä on olemassa, on olemassa Jumalassa ja Jumalan kautta. Siksi kaikki jollain tavalla heijastaa Jumalaa, kertoo hitusen siitä, millainen Jumala on. Vähän samalla tavalla kuin vaikkapa

leffa kertoo aina jotain siitä, millainen ohjaaja sen on ohjannut tai peli siitä, millainen koodari sen on koodannut.

E erityisen paljon Jumalaa heijastamme me ihmiset, koska me olemme tietoisia, järjellä varustettuja persoonia. Tätä kristinusko tarkoittaa, kun se sanoo, että ihminen on "Jumalan kuva". Ja koska jokainen ihminen on ainutlaatuinen, jokainen meistä voi kertoa Jumalasta jotain sellaista hyvää ja kaunista, jota kukaan toinen ei

voi kertoa. Ja nyt päästäänkin asian ytimeen: myös Sinä heijastat Jumalaa, olet Jumalan kuva, koska Jumala itse asuu Sinun sisimmässäsi.

Myös Sinä heijastat häntä ainutlaatuisella tavalla. Myös Sinä voit kertoa hänestä jotain, mitä kukaan toinen ei voi kertoa. Et ole vain joku merkityksetön, jonka homma on elää täällä hetken ja viihdyttää itseään. Olet pyhä olento, ikuinen olento, ainutlaatuinen olento. Juuri siksi Sinulla

Artikkeleita

on myös ehdoton ihmisarvo ja ihmisoi-
keudet.

Ja mikä vielä ihmeellisempää: tietoisina, järjellisinä olentoina me voimme itse vaikuttaa siihen, kuinka paljon me kerromme Jumalasta, annamme hänelle it-
sessämme kasvot. Jos yhä uudelleen valitsemme hyvän, Jumala auttaa meitä heijastamaan häntä yhä enemmän ja tulemme sisäisesti yhä paremmiksi, kau-
niimmiksi ja valoisammiksi.

Olemme ikään kuin lyhty, joka puhdistuu koko ajan enemmän ja jonka sisällä palava tuli loistaa sen läpi yhä kirkkaammin. Toisaalta voimme myös yhä uudelleen valita pahan, sulkea itsemme Jumalalta ja muuttua vähitellen yhä rumemmiksi ja pimeämmiksi sisäisesti. Niin kuin lyhty likaantuessaan ja nokeentuessaan päästää yhä vähemmän valoa lävitseen, vaikka kynttilä palaakin sen sisällä.

Kysymys kuuluu nyt, millainen haluat olla? Haluatko Jumalan avulla saavuttaa täyden potentiaalisi, tulla todelliseksi itsekseksi? Haluatko olla puhdas lyhty, jonka sisältä ikuinen valo, Jumala, loistaa kirkkaasti?

Elävä esimerkki: Autuas teinipoika Carlo Acutis

”Nyt menee kyllä tosi syvälliseksi. Kuulostaa ihan hienolta, mutta en ymmärrä, mitä se voisi tarkoittaa käytännössä”, ajattelet ehkä. Ymmärrän. No, onneksi meille on tarjolla hieno, tuore käytännön esimerkki. Lauantaina (10.10.2020) katolinen kirkko julisti Italian Assisissa autuaaksi 15-vuotiaana kuolleen nuoren pojan Carlo Acutisin (1991-2006). Tarkastellaan hiukan hänen elämänsä.

Carlo syntyi Lontoossa italialaisille vanhemmille heidän ainoana lapsenaan. Pian hänen syntymänsä jälkeen hänen vanhempansa muuttivat Milanoon, jossa hän asui koko lyhyen elämänsä. Carlo osoitti jo pikkupoikana erityistä kiinnostusta Jeesusta ja Neitsyt Mariaa kohtaan. Kävelyllä äitinsä kanssa hän halusi mielellään käydä kirkossa, suudella ristiä ja viedä kukkia Marian patsaan juurelle. Hänen vanhempansa eivät olleet tuolloin erityisen uskovia, joten se hämmästytti ja kosketti heitä. Pienen Carlon hartauden

liikuttamana he alkoivat käydä ahkerammin messussa ja ottaa uskonsa vakavammin.

Carlo sai erityisoikeuden vastaanottaa ensimmäisen kommuunion eli ehtoollisen jo seitsemänvuotiaana. Siitä lähtien hän kävi messussa joka päivä elämänsä loppuun saakka. Hän pyrki myös rukoilemaan päivittäin ruusukkoa, lukemaan Raamattua joka päivä sekä ripittäytymään viikoittain. Lisäksi hän pyrki päivittäin rukoilemaan kirkossa tabernaakkelin edessä.

Elämä Jumalan rakastavassa läheisyydessä vaikutti Carloon, muutti hänet yhä syvemmin parhaaksi versioksi itsestään. Hän oli rehellinen, lämmin, nöyrä ja ystävällinen. Hän oli avoin ja kiinnostunut toisista ihmisistä. Sen sijaan, että olisi pyrkinyt ystävystymään niiden kanssa, joiden seurassa olemalla voi näyttää joltakin ja nostaa omaa sosiaalista statustaan, Carlo osoitti erityistä huomiota heikoimmille: kehitysvammaisille, asunnottomille, maahanmuuttajille, niille, joita kiusattiin koulussa tai koulukavereille, joiden perheissä hän tiesi olevan ongelmia. Hänen seurassaan oli helppo olla, mistä johtuen häntä

rakastettiin. Hän ei elänyt itseään varten vaan antoi itsensä anteliaasti muille.

Carlo oli syvästi tietoinen siitä, että hän sai eukaristiasta, ehtoollisessa läsnä olevasta Jeesuksesta, voiman rakastaa ja välittää muista ihmisistä. Hän sanoi: ”Eukaristia on minun valtatieni taivaaseen” sekä ”Mitä useammin otamme vastaan eukaristian, sitä enemmän tulemme Jeesuksen kaltaisiksi”. Hän toivoi, että mahdollisimman moni ihminen tulisi tietoiseksi siitä, millainen aarre heille on tarjolla eukaristiassa. Siksi hän loi nettisivuston, johon on koottu tieto kaikista historian aikana tapahtuneista eukaristisista ihmeistä, jotka ilmentävät sitä, miten Jeesus on todella läsnä eukaristiassa antaakseen meille it-
sensä. Se on yhä katseltavissa osoitteessa www.miracolieucaaristici.org.

Carlo oli hurskas mutta ei millään tavalla hurskastelija. Hän rukoili, kävi päivittäin messussa ja rakasti Jeesusta ja hänen äitiään Mariaa. Samalla hän oli aivan tavallinen teinipoika. Hän pukeutui t-paitaan ja farkkuihin, kävi ulkona kavereiden kanssa, retkeili, hassutteli ja pelasi pleikkarilla. Hän rakasti kaikkea teknologiaan liittyvää: ohjelmointia, koodaamista, videoiden editoimista, nettisivujen luomista.

Hän ei ollut virheetön. Joskus hän innostui puhumaan oppitunnilla niin, että opettajat joutuivat huomauttamaan hänelle siitä. Samalla hänellä oli jotain erityistä, yliluonnollista. Hän sanoi: ”Minun elämänsuunnitelmani on olla aina Jeesuksen kanssa” sekä ”Meidän elämämme päämäärän täytyy olla ääretön eikä äärellinen. Äärettömyys on meidän kotimaamme. Meitä odotetaan aina taivaassa.”

15-vuotiaana Carlo sai yllättäen tietää sairastavansa syvälle levinnyttä leukemiamia. Sairaus aiheutti hänelle kovia tuskia, mutta niidenkin keskellä hän säilytti ilonsa ja tyyneytensä. Lääkärin kysyessä kärsikö hän kovia kipuja, hän vastasi: ”Monet kärsivät paljon enemmän kuin minä.” Hän tarjosi kärsimyksensä ruko-
uksena Jumalalle kirkon ja paavin puolesta. Carlo kuoli tai pikemminkin ”syntyi taivaalliseen elämään” 12.10.2006. Hänen hautajaisensa oli suuri tapahtuma. Osa saattoväestä joutui seisomaan kirkon ulkopuolella. Hänen tapansa elää ja kohda-

Artikkeleita

ta ihmisiä oli tehnyt moniin niin suuren vaikutuksen, että hänellä oli pyhyiden maine jo hänen elässään.

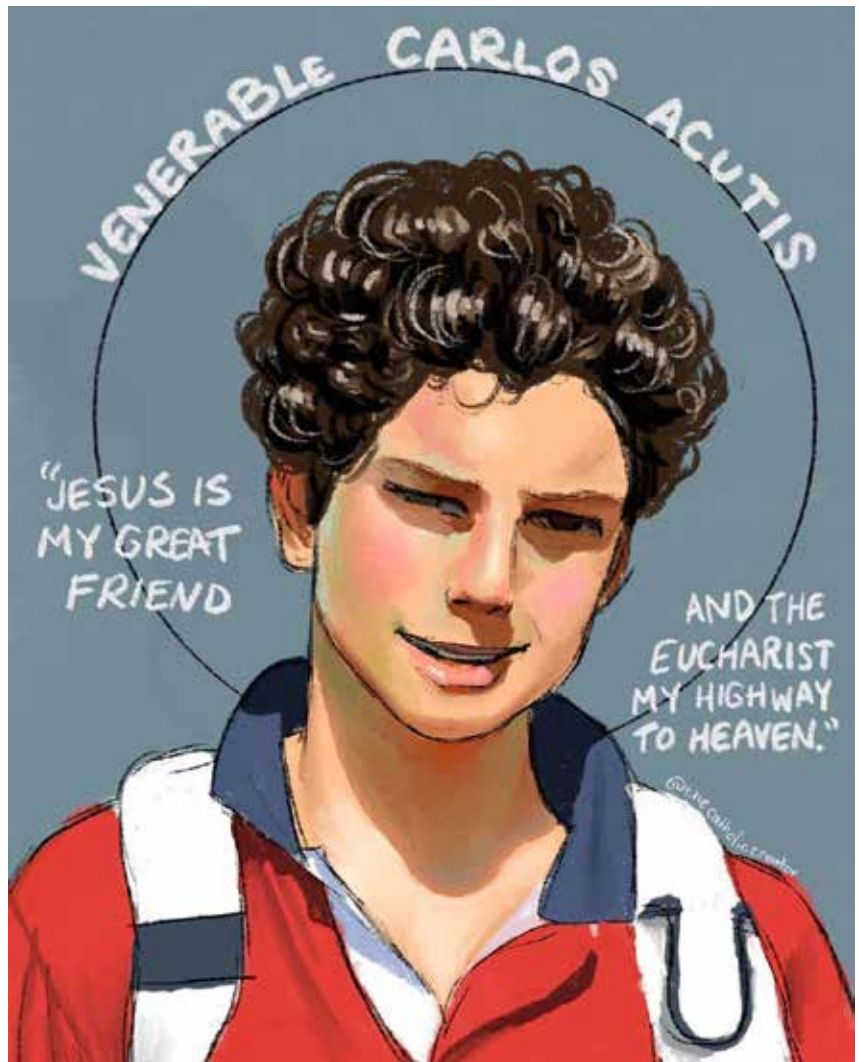
Pian hänen kuolemansa jälkeen ihmiset alkoivat pyytää häneltä esirukouksia. Eräs rukousvastaus – brasilialainen poika parantui vakavasta sairaudesta lääkäreille selittämättömällä tavalla kosketettuaan Carlon reliikkiä – on tunnustettu virallisesti ihmeeksi, joka on edellytys autuaaksi julistamiselle. Näin Carlon missio auttaa, rakastaa ja palvella muita sekä toimia muille esikuvana jatkuu yhä, nyt vain taivaasta käsin.

Sinusta voi tulla samanlainen!

Nyt ehkä ymmärrät paremmin sen, mitä alussa sanoin. Olet ehkä samaa mieltä siitä, että Carlon elämä oli kaunis, että hänen persoonansa vaikuttaa jollain syvällä tavalla kauniilta ja puhtaalta. Sitä kutsutaan pyhydeksi, mutta sitä voisi sanoa myös todelliseksi ihmisyydeksi. Se on sitä, millaisiksi meidät on tarkoitettu.

Tiedät varmaan, että teini-ikäinen poika (kuten jokainen ihminen) voi olla myös aivan toisenlainen kuin Carlo. Hän voi olla itsekeskeinen, kova ja pinnallinen, kiinnostunut vain itsestään, omasta mukavuudestaan ja asemastaan muiden silmissä. Millainen Sinä olet? Et varmasti lähimainkaan pahimmasta päästä. Ehkä et ole vielä kuitenkaan myöskään saavuttanut täyttä potentiaaliasi hyvytydessä. Sydämessäsi on ehkä myös likaa – itsekkyyttä ja ylpeyttä – minkä vuoksi Jumalan valo ei pääse täysin loistamaan sieltä ja valaisemaan koko persoonaasi.

Muttä älä huoli. Sinä voit kasvaa, voit kehittyä myös siinä suhteessa. Voit oppia olemaan nöyrä, kärsivällinen, anteeksi-antava, totuudellinen, voit oppia rakastamaan aidosti. Miten? Elämällä samalla tavalla kuin Carlo. Pyri ennen kaikkea rukoilemaan päivittäin. Pyri olemaan toisia ihmisiä kohtaan hyvä ja rakastava. Pyri

pitämään omatuntosi puhtaana ja kuuntele sitä. Pyydä Pyhän Hengen johdatusta, ja kun saat sitä, seuraa sitä. Jos lankeat tekemään väärin, älä masennu. Tunnusta se ja jos olet rikkonut jotakuta toista vastaan, hyvitä se mahdollisuuksiesi mukaan. Sen jälkeen luota Jumalan rakkauteen ja jatka rohkeasti eteenpäin.

Jos olet katolilainen, ota Jeesus usein vastaan eukaristiassa. Jos et ole katolilainen, voit silti osallistua halutessasi messuun ja palvoa tabernaakkelissa läsnä olevaa Jeesusta. Hän ei torju Sinua. Jos asut paikkakunnalla, josta on pitkä matka lähimpään katoliseen kirkkoon, voit seurustella eukaristiassa läsnä olevan Jeesuksen kanssa vaikkapa live-adoraation välityksellä. Ehkä voit ottaa myös tavaksi lukea joka päivä Raamatua ja/tai jotain hyvää hengellistä kirjaa. Tai katsoa Youtubesta jonkin hyvän videon.

Jos Sinulla on olo, ettet tiedä kristinuskosta riittävästi etkä tunne Isä Jumalaa ja Jeesusta, ei huolta siitäkään. Voit antaa sii-

hen itsellesi aikaa ja ottaa vaikka oppaaksesi jonkun helposti lähestyttävältä tuntuvan pyhimyksen, vaikkapa juuri autuaan Carlon. Itse asiassa juuri sitä varten pyhimykset ovat. Voit sanoa hänelle rukouksessa tähän tapaan: "Carlo, minä en tiedä vielä paljoakaan kristinuskosta enkä oikeastaan tunne Jeesusta. Mutta Sinua minun on helpompi lähestyä. Sinä olet ollut samanlainen nuori mies kuin minäkin. Olet elänyt samanlaisessa kulttuurissa kuin minä ja ymmärrät varmasti minun ilojani ja surujani. Auta minua, jotta voisintutustua Jeesukseen Sinun kauttasi. Auta minua, että oppisin rakastamaan häntä niin kuin Sinä rakastit. Ole minun ystäväni ja veljeni."

Suurin mahdollinen seikkailu

Alussa totesin, että haluan pyytää Sinut mukaan ihmeellisimpään mahdolliseen seikkailuun. Kyseessä on siis matka koh-

Artikkeleita

den pyhyyttä, joka on yhtä aikaa matka kohden Jumalaa ja matka kohden Sinun todellista itseäsi. Seikkailun kielikuva pitää sisällään kaksi ajatusta:

Ensinnäkin sen, että itsensä antaminen Jumalalle tuo mukanaan todellisen onnen ja ilon. Se on sisäistä rauhaa ja vapautta, jota parhaatkaan katoavat asiat eivät voi antaa. Jos niistä etsii perimmäistä onneaan, se johtaa väistämättä tyytymättömyyteen ja siten rauhottomuuteen: tyytymättömyyteen niitä halutessaan, kun niitä ei vielä ole, pelkoon, että menettää ne ja siten tyytymättömyyteen, kun niitä on sekä tyytymättömyyteen, kun lopulta menettää ne. Ainoastaan katoamaton Jumala voi tuoda katoamattoman ilon.

Samalla se pitää sisällään sen ajatuksen, että kyseessä ei ole kuitenkaan välttämättä mikään "leppoisa" juttu. Irrottautuminen katoavasta ja itsensä antaminen Jumalalle ei ole aina helppoa. Jos siis lähdet tälle tielle, saat todennäköisesti sekä nauraa paljon että itkä paljon. Se on ehkä vähän kuin olisit tunturivaelluksella ystäviesi (eli tässä tapauksessa Jeesuksen, enkeleiden ja pyhimysten) kanssa. Välillä aurinko paistaa ja silmien eteen avautuu huikaita näköaloja. Välillä ukkosmyrsky yllättää ja värjötellään vaatteet litimärkinä kuusen alla. Mutta silloinkin se on sen arvoista, se kuuluu seikkailun kokonaisuuteen.

Autuus Carlo kiteytti asian näin: "Jokainen meistä syntyy alkuperäisenä, mutta moni kuolee valokopiona. Minä tahdon olla alkuperäinen." Entä Sinä?

Joona Korteniemi

Julkaistu alunperin Katolista hapatusta -blogissa syksyllä 2020.

Johtaa isä Anders Hamberg

PYHIINVAELLUS KÖYLIÖN kävelen 18. – 20.6. 2021

Perjantai 18.6.

- Turusta lähdetään klo 16:50 bussilla linja-autoasemalta Yläneelle, jossa yövytään työväentalossa.
- Voit myös saapua omalla autolla, ruokailu ja kokoontuminen Yläneellä klo 18:00.

Lauantai 19.6.

- Messun jälkeen vaellus Yläneeltä Köyliön Kankaanpäähen, jossa yövyimme Lallin koulussa.

Sunnuntai 20.6.

- Vaellus Kankaanpäästä Köyliön Kirkkokarille.
- Klo 13:00 Pyhä Messu Kirkkokarilla.
- n. klo 15:00 paluu Helsinkiin tai Turkuun bussilla.

Hinta ruokailuista ja yöpymisistä on 50€. Sen lisäksi omat matkakulut.

Ilmoittautuminen 3.6. mennessä isä Anders Hambergille:
ahamberg@katolinen.fi.

PILGRIMAGE TO KÖYLIÖ By foot 18. – 20.6. 2021

Friday 18.6.

- Meeting and leaving from Turku bus station at 16:20 (4.20pm)* to Yläne, where we will be staying the first night.
- If you arrive by car, dinner and meeting at Yläne will be at 18:00 (6pm)

Saturday 19.6.

- After Mass, walking from Yläne to Kankaanpää.

Sunday 20.6.

- Walking from Kankaanpää to Köyliö.
- 13:00 (1pm) Holy Mass at the island .
- Approx. 15:00 (3pm) departure for Helsinki or Turku by bus.

*Led by
Father Anders
Hamberg*

Price for food and overnight stays is € 50.

Registration by 1 June to Father Anders Hamberg: ahamberg@katolinen.fi.

* To get to Turku, it is best to use public buses or trains, more information on connections on registration.

Markus Mäkelä – *en musikalisk mångsysslare*

INTERVJU

Då man besöker mässan i Sankt Henriks katedralen under påsken kan man ha lyckan att höra den lilla kören Verbi Dei Sono sjunga medeltida sakral körmusik. Körens ledare är Markus Mäkelä som i år fyller 50 år. Musiken är tilldragande, vacker och skapar en stämning av spiritualitet och lugn. Den lilla gruppen klädda i gråa koftor sjunger både framme i kyrkan och på läktaren. Koftorna är mörkgråa under stilla veckan men annars ljusgråa. Ofta sjunger Markus Mäkelä själv psalmen före evangeliet. Hans varma och klara stämma lyfter psalmens text till en himmelsk nivå. Sannerligen en fin upplevelse.

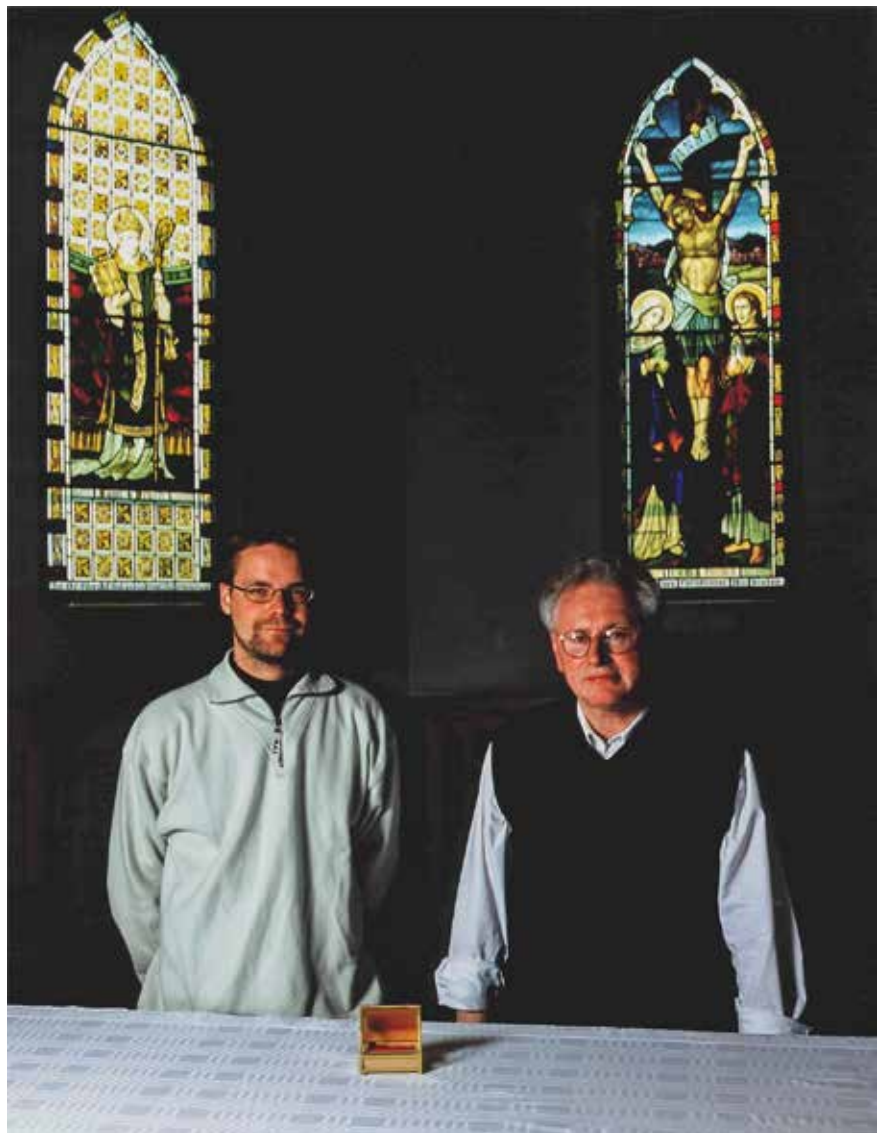
Markus Mäkelä konverterade redan som ung till den katolska tron. Senare gjorde hans hustru det också. En fin kristen familj. Markus är starkt troende. Hans motto för livet är:

“Man bör bevara ett starkt förtroende till kyrkan och dess lära.”

“Det är ju vår Gud Kristus som leder kyrkan.”

“Tron förblir - alltid.”

Markus föddes i Åbo. Senare flyttade han till Lovisa var han tog studenten. Hans mellanår i Förenta staterna gjorde ett djupt intryck på honom och dess påverkan på hans senare liv var betydande. Den öppnade dörren till konsten, konsthistorien och inte minst musiken. Han var aktiv i en lokal kör. Markus konverterade 1996 men ville redan som barn studera till präst, men verkligheten blev en annan. Hans plan B var lärare i konst eller t.o.m. konstnär. Han inledde sina studier vid Konstindustriella högskolan, men slutför-

Kuva: Magnus Löfving 2000

de dem aldrig.

I sin ungdom spelade och sjöng Markus, såsom många andra, i ett eget band. En “stoppage” i hans liv var besöket i Uspenski katedralen i Helsingfors 1993 var Viipurin osakunnan laulajat under ledning av Erkki Pullinen höll konsert. Han engagerade sig i kören och blev snart vän med Risto Nordell, en välkänd radoröst,

som också blev hans mentor. Han började sjunga även i andra körer såsom Polifoniset. Hans intresse för konst, i synnerhet medeltida konst, ledde till att han sökte sammanhang mellan religiös konst och religiös musik inspirerad av munkordnar, närmast benediktiner. Ett fint minne var från Beuron klostret i Tyskland, var han upplevde en start musikalisk uppväckel-

På svenska

se. Han sjöng med virtuoser såsom Marco Näätänen. Med honom har han ordsatt musiken till alla katolska kyrkliga festligheter. Ett verkligt herkulesarbete. Han har även deltagit i produktionen av den finskspråkiga katolska psalmboken Cantemus.. Markus Mäkelä är också bildkonstnär och har hållit ett antal privatutställningar.

Biskopar Verschuren och Sippo som inspiratörer

Markus Mäkelä återkom ofta till våra två tidigare biskopar som religiösa inspiratörer och vänner. Han mindes i synnerhet den betydande händelsen då den helige Henriks relik flyttades efter många om och men till Sankt Henriks katedralen i Helsingfors. Reliken hade bevarats i Helsingfors på Museiverket. Han och vår nuvarande emeritusbiskop Teemu åkte med bil för att hämta den. Då de steg in i bilen började emeritusbiskop Teemu tvivla. Markus Mäkelä stödde honom i hans beslut. Det är rätt att ta Sankt Henriks relik till den återuppbyggda finska katolska kyrkans centrum i Helsingfors och uttryckligen till den heliga katedralen som uppkallats till hans ära.

Själva överlåtelsen och transporten gick till på ett krasst sätt utan "finheter" eller ceremonier. Markus ville uttryckligen

tacka Museiverket för allt stöd i denna ganska kontroversiella och långdragna process.

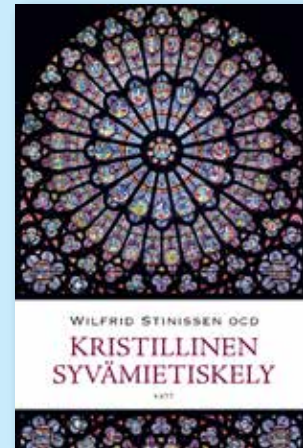
En "icke" utnämnd kantor och ekumeniker

Markus Mäkelä har verkat som "inofficiell" kantor i Sankt Henriks församlingen sedan mitten av 1990-talet eller i närmare ett kvarts sekel. Han fortsätter att leda sin kör, sjunga för även lutherska församlingar då de ordnar traditionella latinska religiösa kulturdagar. Han nämnde Sjundeå och Lojo i detta sammanhang. Han samarbetar även med andra katolska körer bl.a. i Åbo gällande traditionell kyrkomusik.

Markus Mäkeläs lilla familj består av hans hustru, son samt den kära "rescue" hunden som importerats från södern. Han är bosatt utanför Helsingfors i Nummela. Han får sitt levebröd från Posten var han verkar som enhetschef för närmare 30 andra anställda. Han fortsätter även med sin kära hobby att "flyga" i en flygsimulator som han själv byggt. Hans andra dröm i livet var att bli flygare. Kanske en plan C. En intressant mångsysslare och tillgång för kyrkans musiktraditioner.

Jan-Peter Paul

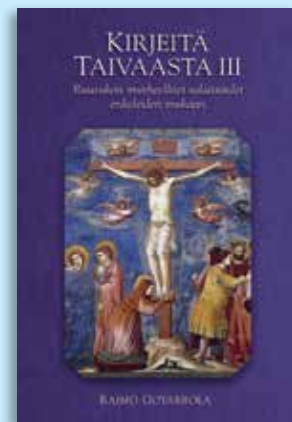
UUTUUKSIA

Wilfrid Stinissen OCD Kristillinen syvämietiskely

Kristillinen syvämietiskely on vaihtoehto itämaiselle meditaatiolle. Tekniikka on sama, mutta syvämietiskely pohjautuu kokonaan kristinuskoon. Nyt uudistettuna!

KATT, 214 sivua, hinta 20,-

Raimo Goyarrola Kirjeitä taivaasta III Murheelliset salaisuudet

Murheelliset salaisuudet ovat ruusukon kolmas osa, seuraamme Heramme Golgatan huipulle. Valmistaudumme hänen kärsimiseensä rukoilemalla hänen kanssaan Getsemanessa.

KATT, 162 sivua, hinta 15,-

Uutuudet ja klassikot
– kirjakauppa netistä

katolinenkirjakauppa.net

Mielipide

Vapaudesta uskoa, opettaa ja julistaa

Valtakunnansyyttäjän päätös asettaa kansanedustaja Päivi Räsänen syytteen homoseksuaalisuutta käsittelevistä kirjoituksistaan ja Pride-tapahtumaan liittyvästä tviitistään ja nostaa syyte myös avioliittopamfletin julkaisutahon nykyistä esimiestä Juhana Pohjolaa vastaan on herättänyt paljon huomiota. Kristillisissä piireissä päätöksestä käydään paljon keskustelua. Pastori Tapani Ruokanen, Suomen Kuvalehden entinen päätoimittaja, tviittasi joitakin päiviä sitten: "Puolustan sanan- ja uskonnonvapautta varsinkin jos olen eri mieltä lausujan kanssa. Raamatun siteeraaminen kuuluu sekä uskonnonvapauteen että sananvapauteen. Päivi Räsänen syytteet vievät oikeuslaitosta kohti keskiaikaa. Sivistymättömyyttä moukkamaisuutta, häpeällistä ja tolkutonta." Joitakin henkilökohtaisia ajatuksia tapaus on herättänyt minussakin.

Yhteiskunta ei voi kehittyä hyvään suuntaan, elleivät ihmiset saa tai voi esittää mielipiteitään ja kertoa vakaumuksestaan. Tämä on itsestään selvää. Ihmisyhteisö elää ja kehittyy jäsentensä välisestä vuorovaikutuksesta, ei olemalla kaikki samanlaisia, vaan rikastuttamalla toinen toisiaan juuri olemalla erilaisia, omanlaisiaan.

Kun Päivi Räsänen omasta uskonvakaumuksestaan käsin puki sanoiksi yleisen kristillisen käsityksen homoseksuaalisista teoista samoin kuin mietteensä Pride-kulkuetta kohtaan, hän ei lausunut mitään erityisen ihmeellistä, mutta käytti varmaankin sellaista uskonnollisesta traditiosta kumpuavaa kieltä, jota maallistunut lukija ei enää välttämättä osaa tulkita oikein. *Hyvällä tahdolla* voimme siis ajatella, että koko syyttämispäätös perustuu tällaiseen väärinymmärrykseen. On nimittäin totta, että uskonnollinen kieli voi ulkopuolisesta tuntua etäiseltä ja jopa

Pollaiolo: "Giustizia"

tuomitsevalta. Mutta täytyy olla kohtuullinen: on täysin kestävämpiä, jos esimerkiksi jonkin inhimillisen aktiviteetin pitäminen "syntinä" tulkittaisiin vihapuheeksi.

Hämmennys

Hämmäntävää tässä tapauksessa on, että valtakunnansyyttäjän toimiston syyttämisperusteluissa oli Päivi Räsäselä osoitettu lainauksia, jotka eivät ole hänen lausumiaan. On kestävämpiä, että päätöksiä ja perusteluita tehdään (julkisesti) virheellisiä tietoja esittäen.

Yhtä hämmäntävää on se, että Päivi Räsänen näkemyksen homoseksuaalisista akteista jakavat useimmat kristilliset kirkot ja muutkin uskonnolliset yhteisöt, joissa opetetaan ja saarnataan avioliitos-

ta ja seksuaalisuudesta suurin piirtein samalla tavalla: avioliiton ulkopuolinen seksi on syntiä – myös riippumatta seksuaalisesta suuntautumisesta. On lisäksi muistettava, että syntiä on luultavasti monin verroin enemmän muilla elämäntilanteilla ja ettei kukaan ihminen ole siitä täysin vapaa.

Ajattelematta erityisen negatiivisesti on vaikea ymmärtää, miksi Päivi Räsänen ei saisi sanoa sitä, mitä kuka tahansa pappi, pastori, rabbi, imaami tai muu saarnaaja julistaa tai mitä uskonnonopettaja opettaa. Näyttää siltä, että yhteiskunnan suhde uskontoon, uskonnon harjoittamiseen ja siihen, että ihmisellä voi olla uskonnollinen vakaumus, on vähintäänkin sekava. Ei ole oikein, että joku saa josakin tilanteessa sanoa jotakin, mutta joku toinen toisessa tilanteessa ei saisi ilmaista samaa.

Kun viranomaiset vuosikautia "saarnasivat" voimaa ja rasvojen negatiivisesta vaikutuksesta ihmisten terveyteen, niin oliko silloin "yllytetty vihaan" jokaista voimaa syöjää vastaan – vai oliko "saarnaaja" kenties "rikollinen"? Kyllähän jokainen voimasyöjä tukkiutuneine verisuonineen aiheuttaa potentiaalisesti valtavasti lisäkustannuksia terveydenhuollolle ja sitä kautta kaikille veronmaksajille. Sama kaava toistuu nykyisessä taistelussa tupakanpoltoa vastaan.

Uskonvakaumus

Uskonnollinen vakaumus ei ole vain uskonyhteisön sisäinen asia. Se, mitä ihminen uskoo uskonyhteisönsä sisällä, on perusta hänen ajatuksilleen, näkemyksilleen ja toiminnalleen myös tuon yhteisön ulkopuolella. On suurta henkistä ja hengellistä väkivaltaa, mikäli hänet pakotettiin julkisuudessa hylkäämään uskonsa ja vakaumuksensa tai pysymään vai. Voi vain kysyä, kenen ehdoilla se tapahtuisi? Kenen vakaumuksesta silloin on kyse? Onko yhteiskunnalla edes oikeut-

Mielipide

ta asettaa yhtä vakaumusta toisen yläpuolelle vai pitäisikö tällainen toimintatapa nimenomaan pyrkiä estämään? Saako yhteiskunta olla puolueellinen? Me vanhemman polven ihmiset muistamme kylä suomettumisen ajan ja sen henkisen painolastin, joka tukahdutti tehokkaasti monta hyvää aloitetta ja pyrkimystä kohti entistä vapaampaa ja demokraattisempaa yhteiskuntaa.

Uskonvakaumukseen kuuluu luovuttamattomasti oikeus nähdä ihmiselämä ja sen moraaliset valinnat osana oman uskonnon opillista viitekehystä. Ei kukaan, ei yksikään yhteiskunta tai demokraattinen poliittinen järjestelmä voi kiistää tätä oikeutta. Muuten ajaututaan mielivaltaan ja karsitaan keskeisiä yhteiskuntaa ylläpitäviä vapauksia aivan samoin kuin sellaisissa poliittisissa järjestelmissä, joissa demokratia on korkeintaan näennäistä. Demokratia voi hyvin, kun ihmisillä on mahdollisuus kuulla myös toisenlaisia näkökulmia samoihin ongelmiin ja äänestää niistä, aivan samoin kuin journalismi voi hyvin, kun se palvelee yleisöä nimenomaan kertomalla tapahtumista objektiivisesti eikä muovaamalla mielipidettä jo etukäteen.

Suurilla uskonnoilla on ihmiselämästä usein hämmästyttävän yhtenevä käsitys. Niiden opetus yksityiskohdista vaihtelee, mutta moraalisisissa kysymyksissä niiden päälinjat ovat usein samat, erityisesti siinä, että avioliitto ymmärretään miehen ja naisen väliseksi. Ne kaikki antavat tukensa "perinteiselle" avioliittokäsitykselle ja pyytävät sen varaan perustuvalla perheelle myös yhteiskunnan erityistä suojelusta.

Kiihottaminen

Valtakunnansyyttäjän mukaan näyttää siltä, että Päivi Räsänen on syyllistynyt kiihottamiseen kansanryhmää vastaan. On vaikea nähdä, mikä hänen sanoissaan on kiihottamista. Se, että ilmaisee eriävän mielipiteen tai näkemyksen, ei sinänsä ole jotakin vastaan kiihottamista. Tulkinna näyttääkin kulkevan läpeensä itsekään ja mustavalkoisen ihmisen mallin

mukaan: "Jos et ole samaa mieltä kansani, olet eri mieltä, ja sitä en suvaitse." Mielipide-eroavaisuuksien takia ei pitäisi yhteiskunnan korkeimmilla tasoilla kiistellä lapsellisesti. Kehittyneessä yhteiskunnassa osataan elää yhdessä myös erimielisinä.

Jos erimielisyyttä ei pystytä suvaitsemaan, on kysyttävä, miten pitäisi suhtautua vaikkapa niihin kansanedustajiin, jotka joitakin vuosia sitten vastustivat monenlaisiin syihin vedoten samaa sukupuolta olevien pari avioliittolakia. Syyllistyivätkö hekin – tai ainakin osa heistä – puheineen ja mielipiteineen kiihottamiseen kansanryhmää vastaan? Vai onko niin, että heidän sanojensa julkaiseminen tänä päivänä olisi jo rikollista?

Laki on laki ja sitä on sellaisena kunnioitettava, mutta ei jokainen laki ole jokaisen ihmisen mielen mukainen. Eikä yksikään laki voi jättää huomioitta luonnollista moraalilakia. Yhteiskunnassa on pystyttävä silti elämään. Se edellyttää, että siitäkin huolimatta, että oma elämäntapani, vakaumukseni ja valintani ei ole kaikkien mielestä yhtä hyvä ja yhtä oikein, minulla on siihen oikeus. Ja oikeus myös puolustaa sitä – julkisesti.

Opetus

Mielestäni juuri tässä on tämän tapahtumaketjun opetus: Meidän on opittava elämään maallista elämää yhdessä toisten kanssa, vaikka olisimme heidän kanssaan eri mieltä monistakin elämän perimmäiseen merkitykseen liittyvistä kysymyksistä. Poliitikko ohjaa yhteiskunnan suuntaa, mutta lain olisi turvattava meidän perustavat oikeutemme riippumatta siitä, olemmeko enemmistön kanssa samaa vai eri mieltä.

On täysin toinen asia kiihottaa ja hyökätä toisia vastaan kirjaimellisesti. Sen ei pitäisi kuulua kenenkään toimintatapoihin. Nyt ei ikävä kyllä voi välttyä siltä ajatukselta, että tässä tapauksessa kiihottaja on joku muu kuin Päivi Räsänen.

Marko Tervaportti

URKUMUSIIKIN

JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa **torstaina klo 18.00.**

3.6. Agnes Goerke (Helsinki)

Tervetuloa!

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

PYHÄ MESSU LATINAKSI

Pyhän Henrikin katedraalissa
Sunnuntaina 6.6.2021 klo 13.00

Gregorius-yhdistyksen järjestämiä latinankielisiä (yleensä tridentinisiä) messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00 (ei kesäkuukausina).

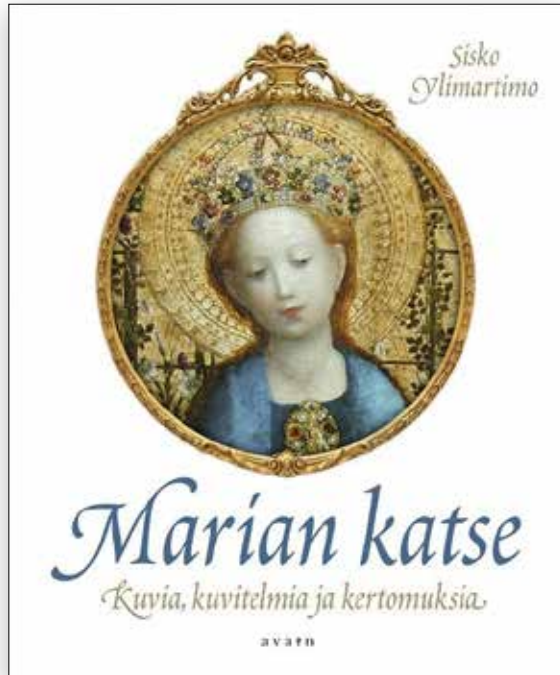
A Holy Mass in Latin (mostly Tridentine) is usually celebrated in St. Henry's Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00 (not during summer).

Marian katse – katse Mariaan

Kun sain käsiini Sisko Ylimartimon Marian katse-kirjan, se vei minut pitkälle matkalle taiteen, historian ja uskontojen maailmaan. Tajusin, miten Maria kulkee koko ihmiskunnan historian läpi. Miten hänen ihmeellinen äitiytensä on ilmennyt, millä tavoin ihmiset ovat vuosituhansien aikana kasvaneet lähemmäksi meidän tuntemaamme Mariaa. Miten hän on vaikuttanut taiteessa, kirjallisuudessa, kansanuskomuksissa, kirkkojen opetuksissa, ihmisten kasvamisessa kohti Jumalaa.

Maria, Jeesuksen äiti, on kristikunnan tunnetuin nainen, sanotaan takakanen esittelyssä. Hänessä on nähty auttaja, esirukoilija ja lohduttaja. Hän on meidän äitimme, hänen ympärilleen on rakentunut kokonainen monikerroksinen maailma. Hänet tunnetaan islamissa, häntä ylistetään kansanrunoudessa ja kirjallisuudessa, hänestä on maalattu miljoonia kuvia ja tehty patsaita. Aikakaudet ovat säilyttäneet hänet samana Mariana, joka sai sanoman enkeliltä. Ulkoinen asu on saattanut muuttua, hän on eri näköinen eri puolilla maailmaa, eri kulttuureissa. Parhaiten me luultavasti tunnemme hänet maalauksista, Italian renessanssin suuret nimet ovat ikuistaneet Marian Taivaan kuningattarena, nuorena tyttönä Nasaretissa, surevana äitinä ristin juurella. Hän istuu kukkivassa puutarhassa, hän pakenee Egyptiin pieni poikansa sylissä.

Itse asiassa Mariasta ei tiedetä varmasti juuri mitään. Evankeliumit kertovat ydinkohdat hänen elämästään. Legendat, tarinat, kansanuskomukset, katolinen perimätieto ja apokryfiset evankeliumit kertovat lisää. Sisko Ylimartimo on tehnyt mahtavan työn seurattessaan nuoren juutalaistyön tietä Nasaretin pienestä kylästä Taivaan kuningattareksi ja meidän kaikkien suojelevaksi äidiksi. Kirja on jaettu kolmeen osaan, joiden otsikot vievät jo meidät historiaan: Marian jäljillä, Marian tie, ja kolmantena Hänen kasvojensa kaltaiset.

Marian jäljillä-osiassa mennään kuviin ja sanojen taakse. Tässä käsitellään eri aikakausien Maria-kuvia, vanhojen kyläkirkkojen maalauksia ja upeiden katedraalien madonnakuvia, erilaisia tapoja ja taidekäsitteitä. Miten Mariaa on kuvattu keskiajalla, miten modernismi on vaikuttanut, miten Raamattua on kuvitettu aikojen saatossa. Miten reformaatio on vaikuttanut kuviin ja niiden käyttämiseen. Tämä on vielä helppoa, kuvat ovat meidän nähtävissämme kaikkialla, Dorén kuva-vaamattu on vieläkin monen kotona. Se, mitä jäin kaipaamaan, oli mainintaa niistä pienistä Marian kuvista, joita lähes kaikki katolilaiset, ja myös ortodoksit, kantavat mukanaan kalenterin välissä tai kirjanmerkinä. Tosin ne ovat usein kopioita maalauksista tai ikoneista ja näin tulevat kuitenkin mukaan Marian kuvamaailmaan.

Eniten minua ilahdutti se tapa, millä kirjassa kuvataan Marian elämää. Kuvaus rakentuu tarkoille tutkimuksille Marian ajan maantieteestä, Ihmisten tavoista, elinkeinoista, poliittisesta tilanteesta ja

säilyneistä historiallisista tiedoista. Yhtäkkiä kuva Mariasta laajeni mielesäni, hänestä tuli lihaa ja verta oleva ihminen, todellinen elävä ihminen. Kaikki mitä tapahtuu, tapahtuu elävälle ihmiselle. Nyt ymmärrän paremmin, miksi Lourdesin Madonna pudotti minut polvilleni aamupimeässä luolassa. Nyt ymmärrän paremmin, miten ajatus Mariasta, kaikkien ihmisten äidistä,

Jeesuksen äidistä, on kulkenut tiedostamattomana kaipauksena läpi ihmiskunnan historian. En ole enää yksin. Minulla on äiti.

Kirjan kanssa hymyilee salaperäisesti ja lempeästi Stefan Lochnerin *Madonna ruusutarhassa*. Kirjan kuvitus on runsas ja monipuolinen, sen sivuilla tapaa vanhoja tuttuja taidehistorian sivuilta, mutta myös tuntemattomampia. Marialla on tuhannet kasvot, mutta kuitenkin aina samat.

Suosittelen kirjaa lämpimästi kaikille, joita Maria kiinnostaa. Heille, jotka haluavat tietää, haluavat oppia lisää Mariasta katsomalla häntä, sijoittamalla hänet tiettyyn aikaan ja paikkaan. Jotka haluavat kulkea Marian kanssa hänen elämänsä pitkän tien, ennen aikojen alkua hänelle määrätyn, aikojen loppuun jatkuvan matkan.

Tuula Luoma OP

Sisko Ylimartimo: *Marian katse.*

Kuvia, kuvitelmia ja kertomuksia.

Avain, Helsinki. 2021

Opinion

Katolska kyrkans exitplan gällande Covid-19

O P I N I O N

Covid-19-pandemin bara fortsätter. Vi vaccinerar men det kommer motgång efter motgång inte minst med fördröjda vaccinleveranser och blodproppar som en följd av vaccineringsgrad i synnerhet med bl.a. AstraZenecas vaccin. Med god tur kan Finland ha en vaccineringsgrad på 70 % i slutet av detta år. Men pandemin kommer säkert att fortsätta i många andra länder med lägre immunitetsgrader och brist på tillförlitliga vacciner. Även nya mutationer kommer att förlänga pandemin och i värsta fall måste befolkningen i Finland få en tredje vaccinering nästa år. Pandemin tar inte slut.

Några länder har redan implementerat någon form av "exitplan" för att återgå till det "normala". Planerna är nationella. I vilken grad de kommer att lyckas är ännu en öppen fråga, men man får hoppas på det bästa.

Den globala katolska kyrkan har inte talat om en religiös exit plan. Stiften och församlingar i olika länder följer nationella rekommendationer. Så gör vi även i Finland. Allt detta har givetvis konsekvenser på individens religiositet när han eller hon inte kunnat delta i mässan på flera månader kanske år, än mindre emotta sakramenten. En sådan förlängd situation leder och har lett till att allt fler främjas från kyrkans gemenskap. Man blir helt enkelt främmande för kyrkan och dess frälsningsbudskap. Jag känner till familjer som inte varit i kyrkan på mer än ett år och inte emottagit den heliga eukaristin eller andra sakrament.

Jag talade med en av vår kyrkas ledare och han var verkligen orolig hur många katoliker som efter pandemins slut återkommer till kyrkan. Hur många som helt enkelt blivit främmande för den och hur många som pga. olika omständigheter helt enkelt förlorat sin tro. För själslivet

och var och ens frälsning är dessa ödesdigra frågor. Man kan fråga sig varför kyrkan inte gör "mera" och om kyrkan ens funderat på en produktiv exitstrategi.

Kyrkans exitstrategi

Jag anser att tiden nu är inne för att kyrkans ledning och alla berörda kyrkliga beslutsfattare tillsammans utvecklar en produktiv exitstrategi baserad på verkliga fakta. Strategin borde omfatta både aktioner/verksamheter och ha regionala och tidsmässiga element. Detta är kanske den största utmaningen som den katolska kyrkan upplevt sedan reformationen.

Kyrkoherdarna känner till situationen i sina respektive församlingar. Stiftet borde på basen av input från kyrkoherdarna göra upp en plan och en tillräcklig budget för att finansiera den. Element i planen borde omfatta bl.a. förmedlandet av den kristna glädjen och hoppet om allas vår uppståndelse. På en praktisk nivå borde man rikta sig till barn och unga, till barnfamiljer, till arbetande katoliker och inte minst till de svagaste nämligen de gamla.

Element i denna exit plan borde vara

gemensamma sammankomster, glädjefester med gemensamma måltider, mässor och hävdande av den katolska kristna gemenskapen. Andra element kunde vara retreator och meditationsdagar med bikt och allvarliga diskussioner med kunniga katolska präster och "akademiker". För det tredje borde kyrkorna vara öppna och präster tillgängliga i synnerhet under kvällar och weekender.

Man kunde ordna gemensamma musik tillfällen med allsång, diskussioner och gemensamma måltider och kanske vin kvällar. Det viktiga är att katoliker kommer samman och har tillfällen att prata egentligen om vad som helst med sina kyrkoherdar och andra.

Man kunde även ordna gemensamma pilgrimsfärder och kanske utfärder till närliggande mål. Det finns en massa man kunde och bör göra. Tiden för att lägga upp en katolsk kristen exit plan efter covid-19-pandemin är nu. Inte senare när den redan är slut och människorna inte längre hittat tillbaka till kyrkan och sakramenten.

Jan-Peter Paul

Caritas-kuulumiset

Nytt-News

Tue lasten ja nuorten toimintaa kesällä

Kesä lähestyy ja tuo mukanaan seurakuntien lastenleirit ja nuorten vahvistusleirit. Caritas tukee leirimaksuissa niitä perheitä, joilla ei muuten olisi mahdollisuutta lähettää lastaan leirille. Lisäksi annamme tukea nuorten kesätapahtumien järjestämiseen. Leiritukikeräykseen osallistumalla autat useampia lapsia ja nuoria saamaan iloisen kesäelämyksen! Voit lahjoittaa suoraan Caritasen tilille, MobilePayn kautta tai Caritasen nettisivuilla.

Saaja: Suomen Caritas ry
Tilinumero: FI73 8000 1270 1545 04
Viite: 2325 (kotimaan työ)
MobilePay: 95959 (viesti: kotimaa)
Keräyslupa: RA/2019/18 (2019-2022)

Uusia nimityksiä Suomen Caritasessa

Kaksi Suomen Caritasen edustajaa on nimitetty Caritas Europan työryhmiin, jotka koostuvat eri alojen asiantuntijoista ja edistävät Caritasen työtä ympäri Eurooppaa. Suomen Caritasen sosiaaliväestön Hannele Liukkonen nimettiin sosiaalipoliittiseen työryhmään ja Caritasen hallituksen jäsen Osmo Vartiainen nuorten asioiden työryhmään.

Laura Koskelainen aloittaa toukokuussa Suomen Caritasen hanke- ja viestintä-

tävastaavana. Laura on työskennellyt aiemmin erityisesti luterilaisen kirkon viestinnän tehtävissä.

Suomen Caritas sai myös huhtikuussa uuden harjoittelijan. David Nénonéné on kotoisin Ranskasta ja opiskelee kansainvälistä liiketaloutta ja hallintoa. Caritasessa hän auttaa muun muassa viestinnässä sekä kaupassa ja nuorten hankkeiden kehittämisessä kesäkuuhun saakka.

Maailma kylässä -festivaali järjestetään tänä keväänä virtuaalisesti

Suomen Caritas osallistuu tänä vuonna virtuaaliselle Maailma kylässä -festivaalille 29.-30.5. (osoitteessa: www.maailmakylassa.fi). Luvassa festivaaleilla on mielenkiintoisia puhujia, musiikkia ja ohjelmaa kaikenikäisille. Seuraa myös Caritasen omaa festivaaliohjelmaa ja -tarjouksia Suomen Caritasen Facebook-sivuilla ja Suomen Caritasen nettisivuilla osoitteessa: www.caritas.fi/maailmakylassa

Kevätvalikoima Caritasen kaupassa

Suomen Caritasen kierrätysvaatekaupasta löydät nyt uudet käytetyt vaatteet kevääseen. Tervetuloa hyvää tekeville ostoksille! Kauppa on auki klo 10-15 arkipäivisin osoitteessa Kuusitie 6, Helsinki. Lisäksi järjestämme touko- ja kesäkuussa pop-up myyntiä koronaturvallisesti ulkona. Tiedot pop-up kaupan aikatauluista, kuten myös muista tulevista tapahtumista, ovat osoitteessa: www.caritas.fi/tapahtumat.

www.caritas.fi

Vaikeat sanat

Toisinaan sanat ovat vaikeita löytää ja ymmärtää asiayhteydet tiivistyvät pisteeksi. Yli ei pääse ei ole olemassa kiertotietä luoksepääsemättömyys huutaa - melkein yhtä keskeistä on puutteellisuus ajan tai työn tai rahan kaikki se on katoavaista Ajanpuutekin? Ikuisuuden rata jatkuu ehkä loputtomiin. Pääsenkö mukaan?

MARJATTA TARKOMA

Runo

Koululaisen rukouskirja

Kirjaseen on koottu katolilaisten suuresti rakastamia kirkon perinteisiä rukouksia. Nyt uudistettu painos.

KATT, 68 sivua, hinta 8,-

katolinenkirjakauppa.net

Ilmoituksia

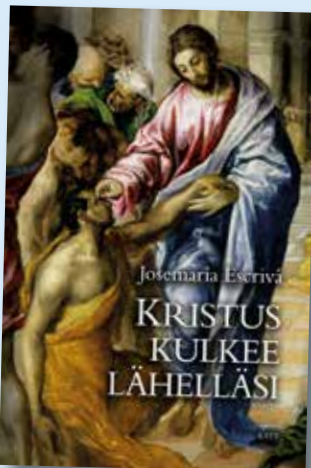
Teemu Sippo SCJ

Christus fons vitae

30 saarnaa vuosilta 1978–2020

Tähän kirjaan valitut 30 saarnaa vuosien varrelta kutsuvat yhä uudelleen palaamaan Kristuksen luo ja ammentamaan hänen rakkaudestaan elämän täyteen.

KATT, 144 sivua, hinta 20,-

Josemaría Escrivá

Kristus kulkee lähelläsi

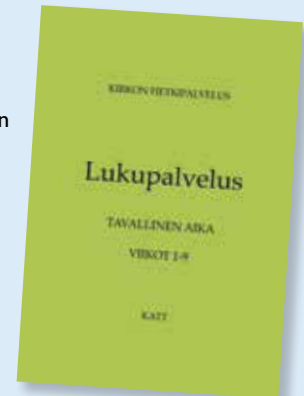
Aiemmin suomentamaton kokoelma Josemaría Escriván saarnoja kattaa koko kirkkovuoden adventin alusta Kristus-kuninkaan juhlaan. Kirja opettaa kohtaamaan Kristuksen ja huomaamaan hänen läsnäolonsa tavallisessa elämässämme ja pyhittämään jokapäiväisen työmme.

KATT, 308 sivua, hinta 25,-

katolinenkirjakauppa.net**Hetkipalvelus – LUKUPALVELUS****Tavallinen aika, viikot 1-9**

Uusittu ja tarkastettu suomennos. "Lukupalveluksen on tarkoitus johdattaa Jumalan kansa... mietiskelemään kauneimpia kohtia Raamatusta ja hengellisten kirjailijoiden teoksista" (Yleinen johdanto hetkipalvelukseen, 32). Huom. tätä kirjaa käytetään yhdessä "Hetkipalvelus – lukupalvelus, psalmtari" -kirjan kanssa.

KATT, 425 sivua, hinta 14,-

katolinenkirjakauppa.net**Yhdistykset ja yhteisöt (jatkoa s. 23)****Maallikkodominikaanit – OP**

Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö: Pertti Ylinen OP, perttiy60@gmail.com, puh. 050 3042419. Kotisivu: maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

Marian legioona

kokoontuu joka perjantai Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen noin klo 19. • Legion of Mary meets every Friday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Maria-klubi

Kaikki kokoontumiset ja messut ovat toistaiseksi peruttu koronaviruksen vuoksi. Palaamme asiaan kun pandemiatilanne helpottuu ja viranomaisilta tulee uusia ohjeita.

Seniorit

kokoontuvat joka kuukauden kolmantena tiistaina messuun Pyhän Henrikin katedraalissa kello 14.00. Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan erikseen. Tervetuloa!

Verbi Dei sono
Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.

Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 044-5021206.

Uutuudet ja klassikot
– kirjakauppaasi netistäkatolinenkirjakauppa.net**TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO**

Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki

09 628 398 Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi**Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline).**

Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää. F I D E S

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 7.5. – 13.6.

HELSINKI

**Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta**

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 09-637853, fax 09-6224618. Sähköposti henrik@katolinen.fi. Kotisivu henrik.katolinen.fi.

- La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe messu 18.00, ti ja to messu 7.30. Ke 17.30 ruusukkorukous, pe 17.30 adoraatio. Ke ja la 19.30 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiäika la 17.00-17.45 ja 17.30 ennen arki-iltamessuja sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimukseen mukaan.

- *Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary, Fri. 17.30 Adoration. Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment.*

- Messuja voi seurata osoitteessa: henrik.katolinen.fi

- **Huom.!** Messuihin ja muihin tilaisuuksiin voi osallistua vain niihin etukäteen rekisteröitymällä ja noudattaen annettuja hygienia määräyksiä. Kasvomaskin käyttö on pakollista. Paikka messuun tulee varata osoitteessa: <https://henrik.katolinen.fi/sede.html>

- **Please note!** Due to the spread of COVID-19 in the capital region, prior registration, social distancing, and wearing a mask are required for Mass attendance. To register for Mass, please visit: <https://henrik.katolinen.fi/sede.html>

9.5. su pääsiäisen 6. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 perhemessu, 13.30-17.45 adoraatio, 18.00 iltamessu

13.5. to Herran taivaaseenastuminen: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu

15.5. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

16.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 14.30 messu ja ensikommunio, 18.00 iltamessu

22.5. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

23.5. su helluntaisunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu italiaksi/Messa in italiano, 14.30 messu ja ensikommunio, 18.00 iltamessu

29.5. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

Tule messuun vain jos olet varannut paikan.
Kom till mässon bara om du har bokat plats.
Come to Mass only if you have reserved a place.

Soita seurakuntaan rippiä ja kommuuniota varten.
Ring församlingen för bikt och kommunion.
Call your parish for Confession and Communion.

30.5. su Pyhä Kolminaisuus: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 14.30 messu ja ensikommunio, 18.00 iltamessu

5.6. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

6.6. su Corpus Christi: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 14.30 messu vietnamiksi, 18.00 iltamessu

12.6. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

13.6. su kirkkovuoden 11. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu

DIASPORA

Porvoo (ort. kirkko, Tattarinmalmi): toistaiseksi ei messuja*

Tapulin seurakuntakoti (Maatullinkuja 4, Helsinki): toistaiseksi ei messuja*

* **Huom.!** Diasporamessujen toteutuminen riippuu luterilaisen ja ortodoksisen seurakunnan päätöksistä koskien koronavirusta. Toistaiseksi ei messuja.

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. 09-2411633, fax 09-2411634. Sähköposti maria@katolinen.fi. Kotisivu maria.katolinen.fi.

- La 9.30 messu suomeksi, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous (paastonaikana ristintie), 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 (1. su ruotsi, 2. su lastenmessu suomeksi, 3. su vietnami, 4. ja 5. su lastenmessu suomeksi), 13.00 messu englanniksi, 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi (paastonaikana ristintie englanniksi), 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 7.30 laudes, 8.00 messu suomeksi. Ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna: ma-ke 10.00-15.00.

- *Sat. 9.30 Mass in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish (Stations of the Cross during Lent), 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Family Mass in Finnish, 3rd Sun. Vietnamese, 4th and 5th Sun. Family Mass in Finnish), 13.00 Mass in English, 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English (Stations of the Cross in English during Lent), 18.00 Mass in*

English. Mon., Wed, Fri. 7.30 Laudes, 8.00 Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Mass in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.45-17.05, Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50 and 17.30-17.50. Parish office open: Mon.-Wed. 10.00-15.00.

- Kaikki messut ovat katsottavissa internetissä Youtuben kanavalla "Pyhä Maria".

- **Huom.!** Messuihin ja muihin tilaisuuksiin voi osallistua vain niihin etukäteen rekisteröitymällä ja noudattaen annettuja hygienia määräyksiä. Kasvomaskin käyttö on pakollista.

Paikka messuun tulee varata osoitteessa: <https://www.eventbrite.fi/o/30244719346>

- **Please note!** Due to the spread of COVID-19 in the capital region, prior registration, social distancing, and wearing a mask are required for Mass attendance. To register for Mass, please visit: <https://www.eventbrite.fi/o/30244719346>

9.5. su pääsiäisen 6. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi ja ensikommunio, 11.30 lastenmessu, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukkorukous englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

13.5. to Herran taivaaseenastuminen: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukkorukous englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

16.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu suomeksi/vietnamiksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukkorukous englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

23.5. su helluntaisunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 10.00 pyhäkoulu lapsille seurakuntasalissa, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukkorukous englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

30.5. su Pyhä Kolminaisuus: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukkorukous englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

6.6. su Corpus Christi: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukkorukous englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

13.6. su kirkkovuoden 11. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukkorukous englanniksi/Rosary in

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 7.5. – 13.6.

English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

DIASPORA

Espoo (Olarin kappeli, Kuunkehrä 4): toistaiseksi ei messuja.*

Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): toistaiseksi ei messuja*

Karjaa (Pyhän Katariinan kirkko, Lärkkullantie 26): toistaiseksi ei messuja*

* **Huom.!** Kaikki diasporamessut on peruttu toistaiseksi koronatilanteen vuoksi. Tilanteen mahdollisesta muuttumisesta tiedotetaan seurakunnan kotisivuilla.

TURKU**Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta**

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. 02-2314389, fax 02-2505090. Sähköposti birgitta@katolinen.fi. Kotisivu birgitta.katolinen.fi.

- Su 9.00 messu ruotsiksi tai latinaksi, 10.00 • Su 9.00 messu ruotsiksi tai latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi tai vietnamiksi tai ei messua, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe, la 7.30 messu, ti ja to 18.00 messu. To 17.30 adoraatio. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan.
- *Sun. 9.00 Mass in Swedish or Latin, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Polish or Vietnamese or no Mass, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment.*

• Uusimmat päivitettyt tiedot löytyvät aina seurakunnan kalenterista osoitteesta <https://www.catholicturku.fi/>

• Päämessu striimataan osoitteessa: <https://www.youtube.com/channel/UC5xTVriKKfOO6ZjhtwvNN3g/videos>

• **Huom.!** Seurakunnassamme on otettu käyttöön seuraavat turvatoimet, joilla haluamme minimoida koronaviruksen aiheuttamat terveysriskit:

- Messuihin voivat osallistua vain ne, joilla ei ole minkäänlaisia flunssan tai koronavirustartunnan oireita. Riskiryhmiin kuuluvia pyydetään jäämään kotiin.
- Vähintään 2 metrin turvaväli on säilytettävä muihin aina kirkossa oltaessa.
- Messun aikana ei anneta rauhantervehdystä kätelemällä.
- Kirkossa istutaan vain merkityillä paikoilla. Perhekunnat voivat täyttää useampiakin paikkoja samalla rivillä.
- Paikkavarausta ei tarvita. Maskin käyttö on pakollista.

Tule messuun vain jos olet varannut paikan.
Kom till massan bara om du har bokat plats.
Come to Mass only if you have reserved a place.

Soita seurakuntaan rippiiä ja kommuuniota varten.
Ring församlingen för bikt och kommunion.
Call your parish for Confession and Communion.

- Huom.!

Toistaiseksi ei ruusukkoa sunnuntaisin ennen päämessua.

- 8.5. la 7.30 messu, 10.00 messu englanniksi Ahvenanmaalla/Mass in English on Åland, Huom.!
- messu ja ensikommunio peruttu
- 9.5. su pääsiäisen 6. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 10.30 päämessu (striimaus), 12.30 messu vietnamiksi, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 16.00 messu suomeksi, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
- 11.5. ti 18.00 messu suomeksi, 18.45 teologinen opintopiiri
- 13.5. to Herran taivaaseenastuminen: 17.30 adoraatio, 18.00 juhlamessu
- 16.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.30 päämessu, 14.00 messu suomeksi, 16.00 messu suomeksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
- 18.5. ti 18.00 messu suomeksi, 18.45 informaatiokurssi
- 21.5. pe 7.30 messu suomeksi, 16.30 Birgittalaisäntökunnan maallikko-oblaatit
- 22.5. la autuas Hemming (seurakuntamme nimikkojuhla): 7.30 juhlamessu, 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland
- 23.5. su helluntaisunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.30 päämessu, 14.00 messu suomeksi, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 16.00 messu suomeksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
- 25.5. ti 18.00 messu suomeksi, 18.45 SCJ-maallikot
- 27.5. to Jeesus Kristus, ylimmäinen ja iankaikkinen pappi: 17.30 adoraatio, 18.00 juhlamessu
- 30.5. su Pyhä Kolminaisuus: 9.00 messu latinaksi, 10.30 päämessu, 14.00 messu suomeksi, 16.00 messu suomeksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
- 6.6. su Corpus Christi: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
- 11.6. pe Jeesuksen pyhä sydän: 7.30 juhlamessu
- 13.6. su kirkkovuoden 11. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

DIASPORA

Ahvenanmaa (Hindersbölevägen 11, Mariehamn): 8.5., 22.5. la 10.00

Eurajoki (Kukkapolku 2): 9.5., 23.5., 13.6. su 15.00

Pori (Maantiekatu 46): 9.5., 13.6. su 17.00

JYVÄSKYLÄ**Pyhän Olavin seurakunta**

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. 014-612659, fax 014-612660. Sähköposti olavi@katolinen.fi. Kotisivu olavi.katolinen.fi.

• Su 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu, ti 7.00 messu sisarten kappelissa, 18.00 gregoriaaninen messu, ke 18.00 messu, to 18.00 adoraatio ja 18.30 messu, pe 7.00 messu sisarten kappelissa. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.

• *Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass, Tues. 7.00 Mass in Sisters' Chapel, 18.00 Gregorian Mass, Wed. 18.00 Mass, Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass, Fri. 7.00 Mass in Sisters' Chapel. Sat. 10.00 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15). Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55. and Sun. 10.00-10.25 or by appointment. For the latest updated program, see olavi.katolinen.fi.*

• **Huom.!** Paikkavarausta ei toistaiseksi vaadita. Messuihin osallistuvien tulee käyttää maskia. Tulethan paikalle vain terveenä! Messuja ei striimata.

- 9.5. su pääsiäisen 6. sunnuntai : 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
- 13.5. to Herran taivaaseenastuminen: 10.00 messu
- 15.5. la 10.00 messu, messun jälkeen talkoot
- 16.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
- 22.5. la 9.00 Lauantaikurssin alkuhartaus, 12.30 perhemessu, 18.00 aattomessu
- 23.5. su helluntaisunnuntai: : 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
- 30.5. su Pyhä Kolminaisuus: : 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
- 6.6. su Corpus Christi: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 messu ja kulkue
- 13.6. su kirkkovuoden 11. sunnuntai: 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu

LAUANTAIKURSSI

22.5. la 9.00

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 7.5. – 13.6.

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. 03-2127280. Sähköposti risti@katolinen.fi. Kotisivu risti.katolinen.fi.

• Su 10.00 ruusukorokous, 10.30 päämessu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, pe 18.00, to 7.30 messu. Ke 17.40 vesper, pe 17.15 adoraatio. La messuaika vaihtelee. Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.

• *Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Fri. 18.00, Thurs. 7.30 Mass. Wed. 17.40 Vespers, Fri. 17.15 Adoration. Sat. Mass time varies. Confession every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

• **Huom.!** Paikka messuun tulee varata seurakunnan kotisivulta löytyvästä linkistä: risti.katolinen.fi

• Striimattua messua voi katsoa joka päivä osoitteessa <https://risti.katolinen.fi/live-stream.html> tai <https://tamperelivestreams.fi>

9.5. su pääsiäisen 6. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi (paikkavaraus), 12.00 messu suomeksi (paikkavaraus), 17.00 messu englanniksi/Mass in English (registration) 12.5. ke 18.00 iltamessu, 18.30 informaatiokurssi

13.5. to Herran taivaaseenastuminen: 10.30 messu suomeksi (paikkavaraus), 17.00 messu englanniksi/Mass in English (registration)

15.5. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu

16.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi (paikkavaraus), 11.30 ensikommunio-opetus, 13.00 messu vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English (registration)

19.5. ke 18.00 iltamessu, 18.30 Usko & elämä -sarja

22.5. la 10.30 perhemessu, 11.00 lastenkerho

23.5. su helluntaisunnuntai: 10.30 messu suomeksi (paikkavaraus), 11.30 vahvistusopetus, 12.00 messu suomeksi (paikkavaraus), 15.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English (registration)

25.5. ti 14.00 messu, 14.30 seniorit, 18.00 iltamessu, 18.30 naistenpiiri

28.5. pe 18.00 iltamessu, 18.30 ensikommunionin harjoitus ja rippi

29.5. la 11.00 juhlamessu ja ensikommunio

30.5. su Pyhä Kolminaisuus: 10.30 messu suomeksi (paikkavaraus), 12.00 messu suomeksi (paikkavaraus), 17.00 messu

englanniksi/Mass in English (registration) 6.6. su Corpus Christi: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English 11.6. pe Jeesuksen pyhä sydän: 18.00 juhlamessu 13.6. su kirkkovuoden 11. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 15.5. la 9.50

DIASPORA

Hämeenlinna (ort. kirkko, Erottajakatu 2): - **Kokkola** (ort. rukoushuone, Katariinankatu 3): 9.5. su 16.00

Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kappelin-tie 5): 9.5., 23.5. su 12.00

Seinäjäki (seurakuntasali, Lakeuden Risti, Ala-Kuljunkatu 1): 22.5. la 18.00

Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli, Rauhankatu 8 C 22): 8.5. la 12.00 ja 16.00 ja 17.30, 23.5. su 16.00 ja 17.30

Huom.! Kesä- ja heinäkuussa ei messuja diasporassa.

KOUVOLA

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola. Puh. 05-5444 110. Sähköposti ursula@katolinen.fi. Kotisivu ursula.katolinen.fi.

• Su 10.00-10.30 rippi, 11.00 messu. Ke, to, pe 18.00 iltamessu. Ke 17.30 adoraatio, pe 17.30 rippi. Kuukauden 2. ja 4. lauantai: 16.00 tai 18.00 messu. Tarkasta aika seurakunnasta. Maanantain ja tiistain messuajat vaihtelevat. Tieduste se seurakunnasta. Ripittäytyminen mahdollista myös muina aikoina ja sopimuksen mukaan.

• *Sun. 10.00-10.30 Confession, 11.00 Mass in Finnish. Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Adoration, Fri. 17.30 Confession. 2nd and 4th Sat. of each month: 16.00 or 18.00 Mass in Finnish. Please contact the parish for the correct time. Mass times vary on Mondays and Tuesdays. Please contact the parish for more information. Confession possible also outside of the times mentioned.*

• **Huom.!** Messuihin Kouvolassa ei tarvitse tehdä paikkavaroja eikä niitä lähetetä suoraan.

9.5. pääsiäisen 6. sunnuntai: 11.00 päämessu

12.5. ke 18.00 helatorstain aattomessu

13.5. to Herran taivaaseenastuminen: 18.00 juhlamessu

16.5. pääsiäisen 7. sunnuntai: 11.00 päämessu

22.5. la autuas Hemming: 6.30 laudes, 12.00 lukupalvelus ja keskipäivän rukoushetki, 17.00 aattomessu

23.5. su helluntaisunnuntai: 11.00 päämessu

29.5. la pyhä Ursula (seurakuntamme nimikkojuhla): 6.30 laudes, 12.00 lukupalvelus ja kes-

Tule messuun vain jos olet varannut paikan.
Kom till mässan bara om du har bokat plats.
Come to Mass only if you have reserved a place.

Soita seurakuntaan rippiä ja kommuuniota varten.

Ring församlingen för bikt och kommunion.

Call your parish for Confession and Communion.

kipäivän rukoushetki, 18.00 aattomessu 30.5. su Pyhä Kolminaisuus: 11.00 päämessu 6.6. su Corpus Christi: 11.00 päämessu 7.6.-12.6. ma-la Huom.! ei messuja 13.6. kirkkovuoden 11. sunnuntai: 11.00 päämessu

DIASPORA

Kotka (Langinkosken kirkko, Langinkoskentie 1): Huom.! Rajoitusten vuoksi näillä näkymin ei messua ainakaan ennen 16.5. Muutoksista tiedotetaan seurakunnan sivuilla.*

Lahti (Launeen kirkko, Tapparakatu 22): 16.5., 30.5., 6.6. su 18.00* (Huom.! ei messua 9.5., 23.5. ja 13.6.)

Lappeenranta (Lappeenrannan kirkko, Mannerheiminkatu 1): 15.5., 5.6. la 16.30* (Huom.! messujen toteutuminen epävarmaa.)

* **Huom.!** Messuihin Lahdessa, Lappeenrannassa (ja mahdollisesti Kotkassa) on tehtävä paikkavaraukset. Ohjeet seurakunnan sivuilla kolme päivää ennen messua.

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu. Puh ja fax 08-347834. Sähköposti perhe@katolinen.fi. Kotisivu perhe.katolinen.fi

• Su 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 17.00 iltamessu, ma ja ti 16.30 ruusukko, to 16.00 adoraatio, la 11.30 messu. Ti, ke, la 19.00 neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus arkisin 16.00-16.55, puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan.

• *Sun. 10.00 High Mass in Finnish, 12.15 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 17.00 Mass in Finnish, Mon. and Tues. 16.30 Rosary, Thurs. 16.00 Adoration, Sat. 11.30 Mass. Tues., Wed., Sat. 19.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Mon. - Fri. 16.00-16.55, half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

• **Huom.!** Messuja voi seurata seurakunnan Youtube-kanavan kautta sunnuntaisin klo 10.00: https://www.youtube.com/channel/UCSHLtaSiN_ygF6zv7ui4dAA

Yhdistykset ja yhteisöt • Societies • Muut • Others

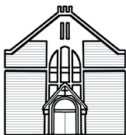
- **Huom.!** Koronavirus voi aiheuttaa muutoksia aikatauluihin. Uusimmat tiedot kannattaa tarkistaa seurakunnan kotisivulta: perhe.katolinen.fi
- Lisätietoja kirkkoherralta puhelimitse tai sähköpostitse.

- 9.5. su pääsiäisen 6. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä
- 13.5. to Herran taivaaseenastuminen: 16.00 adoraatio, 17.00 iltamessu
- 16.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä
- 23.5. su helluntaisunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Kajaanissa
- 30.5. su Pyhä Kolminaisuus: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English
- 6.6. su Corpus Christi: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 16.30 ruusukko Torniossa, 17.00 messu Torniossa
- 13.6. su kirkkovuoden 11. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä

DIASPORA

- Kajaani** (Kirkkokatu 17): 23.5. su 17.30
- Kemi** (Lehtokatu 31): 16.5., 20.6. su 17.00
- Tornio** (Lukiokatu 1): 6.6. su 17.00
- Raaha** (Brahenskatu 12): -
- Rovaniemi** (Ounasvaarantie 16): 9.5., 13.6. su 17.30

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnotinkatu 24, 70500 Kuopio. Puh. 044-3657142, 0449744608. Sähköposti joosef@katolinen.fi. Kotisivu joosef.katolinen.fi.

- Su 10.00 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu. Ma, ti, ke, to 18.00 messu, pe 9.00 messu. To 17.30 adoraatio La 19.30 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiaika ti 16.00 ja sopimuksen mukaan.
- *Sun. 10.00 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs. 18.00 Mass in Finnish, Fri. 9.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 16.00 and by appointment.*

- 8.5. la 16.00 messu Mikkeliissä
- 9.5. su pääsiäisen 6. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu
- 13.5. to Herran taivaaseenastuminen: 11.00 messu, 17.30 adoraatio
- 16.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 10.00 messu

Tule messuun vain jos olet varannut paikan.
Kom till massan bara om du har bokat plats.
Come to Mass only if you have reserved a place.

Soita seurakuntaan rippiiä ja kommuuniota varten.
Ring församlingen för bikt och kommunion.
Call your parish for Confession and Communion.

- Joensuussa, messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu
- 23.5. su helluntaisunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu
- 30.5. su Pyhä Kolminaisuus: 10.00 messu Joensuussa, messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu
- 6.6. su Corpus Christi: 10.00 messu Joensuussa, messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu
- 13.6. su pääsiäisen 11. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu

NUORTENILTA

perjantaisin klo 18.30 (Lisätietoja seurakunnasta.)

DIASPORA

- Joensuu** (Kaislakuu 6): joka sunnuntai klo 10.00 (mahdollisuus ripittäytymiseen klo 9.30)
- Savonlinna** (Erkonkatu 11): -
- Mikkeli** (Jääkärintie 1): 8.5. la 16.00

Hiippakunnan kuuria

Piispantalo: Rehbindertie 21, 00150 Helsinki, 09-6877460, hiippakunta@katolinen.fi. • **Taloustoimisto:** 050-4621522 (ma-pe 11-15), ekonomi@katolinen.fi.

• **Opetusosasto:** Kuusitie 6, 00270 Helsinki, 050-5440871, opetus@katolinen.fi.
Katolinen tiedotuskeskus: Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki, 09-6129470, info@katolinen.fi. • **Julkaisuosasto:** katri.tenhunen@katolinen.fi • **Viestintäosasto:** marko.tervaportti@katolinen.fi.

Keskukset

Suomen Caritas

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 0400 911874. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Toimisto on normaalisti avoinna ma-to klo 9-17 ja pe klo 9-15.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi. • **Kirjastossa** voi asioida sopimuksen mukaan, otathan yhteyttä sähköpostitse (kirjasto@studium.fi) tai puhelimitse ti-to klo 13-18 (040 7796 896). • Lisätietoja: www.studium.fi.

Yhdistykset & yhteisöt

Academicum Catholicum

Lisätietoja kotisivulta: www.academicumcatholicum.blogspot.com.

Obl.OSs – Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä Turussa. Kotisivut: www.kolumbus.fi/birgitta.turku/oblaatit. Birgittalaisoblaatit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja ylisisaren äiti M. Bernabé O.Ss:n johdolla.

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00: **May 18**. Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. More information: cshelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot – OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Jatkuu syksyllä 2021 – 73. toimintavuosi • Ohjelmalliset kokoukset tiistaisin, kerran kuukaudessa klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa. • Vastuuhenkilö: Marko Pitkäniemi OFS, puh. 046 6175314, sp: marko.pitkaniemi@katolinen.fi • Kotisivut: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja An Nguyen, timeof2010@gmail.com. (Gregorius-yhd.) Moderaattori Anders Hamberg. • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot – SCJ

Moderaattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.berozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.berozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Yhdyshenkilö Hilikka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilikka.bernard@hotmail.com

Karmeliittamaallikot – OCDS

Ordo Carmelitarum Discalceatorum Saecularis • Vastuuhenkilö Heidi Tuorila-Kahanpää OCDS, gsm 050-3410248, email kahanpaa@ulc.jyu.fi. Postitusosoite Sepeteuksent. 19 B 00760 Helsinki. • www.sites.google.com/site/karmeliittamaallikot.

Velvoittavat ohjeet poikkeusolojen aikana

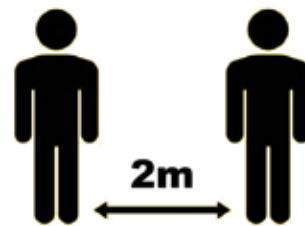
Käytä maskia koko ajan
Uusia löydät eteisestä/aulasta.

Käytä käsidesiä
Sitä on tarjolla eteisessä/aulassa. Älä turhaan koske kalusteisiin.

Mene vain merkitylle, vapaalle paikalle
Jos sellaista ei ole, et voi jäädä kirkkoon.

Pidä maski päällä ja turvaväli myös kommuuniolla käydessä.
*Maskin voi ottaa pois vain pyhän hostian vastaanottamiseksi.
Tämän jälkeen maski on heti pantava takaisin päälle.*

Messun jälkeen poistu kirkosta huolehtien turvaväleistä.

Påbjudna direktiv under undantagsförhållandena

Använd munskydd hela tiden. *Nya munskydd finns vid i vestibulen/vid ingången.*

Använd handsprit. *Det finns handsprit i vestibulen/vid ingången. Rör inte vid mer av inredningen än du behöver.*

Sätt dig endast på en markerad, ledig plats. *Om ingen markerad plats är ledig kan du inte bli kvar i kyrkan.*

Håll munskyddet på dig och håll avstånd även när du går till kommunion.

Munskyddet får avlägsnas endast för att ta emot den heliga hostian. Genast därefter ska munskyddet tas på igen.

Håll avstånd till andra när du lämnar kyrkan efter mässan.

Mandatory Instructions during the State of Emergency

Use a face mask at all times. *There are new face masks in the vestibule/by the entry.*

Use hand sanitizer. *Hand sanitizer is available in the vestibule/by the entry. Do not touch anything unnecessarily.*

Go to one of the available marked seats. *If none of the marked seats are free, you cannot stay in the church.*

Wear your face mask and keep a safe distance even when going to Holy Communion.

You are allowed to remove the mask only to receive the Sacred Host. After that, you must immediately put the mask back on.

Make sure you keep a safe distance to others as you leave the church after Holy Mass.